

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Ülevaade tarbija teadlikkuse uuringu tulemustest ja viimastest arengutest märgistamise valdkonnas

Hellika Kallaste
toiduohutuse osakonna nõunik

17.10.2023

Viimased arengud märgistamise
valdkonnas

Toidualase teabe esitamine tarbijatele

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011

- toidualase teabe esitamise üldpõhimõtted
- nõuded
- vastutus

Toidualane teave – toitu käsitlev teave, mis tehakse lõpptarbijale teatavaks märgistuse, muu lisamaterjali või muude vahenditega, sealhulgas kaasaegsete tehnoloogiliste vahenditega või verbaalse suhtlemisega.

Säilimisaja märgistus

2023. a kevadel avaldas Euroopa Komisjon delegeeritud õigusakti eelnõu minimaalse säilimisaja tähtpäeva märgistuse muutmise kohta

- kavandatav muudatus oli sisuliselt seotud märkega „parim enne”, täpsemalt sõnastuse laiendamisega:

märkele „parim enne” sõnade „sageli hea ka pärast” lisamine

Eesmärk aidata tarbijatel säilimisaja märgistusest paremini aru saada

Hetkeseis

- liikmesriikidega konsulteerimise tulemusel uut eelnõu versiooni ei avaldatud (teemaga eraldiseisvalt edasi ei minda)
- edasiste tegevuste ja ajaraami kohta infot ei ole

Toidu märgistuse ja toiduhügieeni alane uuring (2023)

Uuringu taust ja meetod

Tellijä

Maaeluministerium

Küsitlusmeetod

Veebiküsitlus uuringuteks eelvärvatud veebipaneelis

Valim

Uuringu kutse saadeti välja vanuses 15-80-aastastele

Lõppvalim n=**916 vastajat**

Valim kaaluti Eesti elanikkonna suhtes proportsionaalselt vastavaks soo, vanuse, rahvuse, elukoha ja asulatüübi tunnustele

Küsitlusperiood

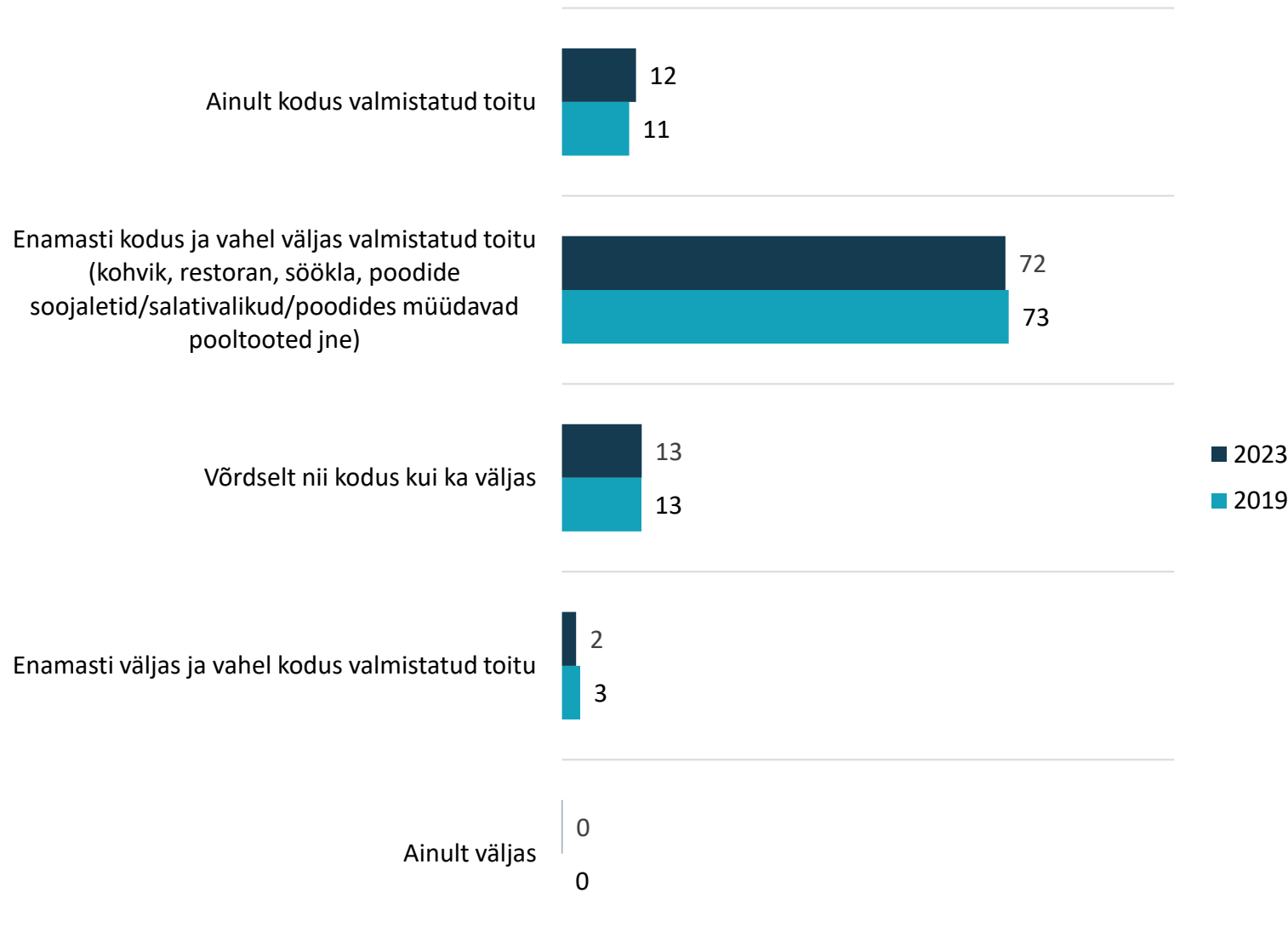
25. juuli – 11. august 2023

Uuringu eesmärk

Selgitada välja, kui suurt tähelepanu pööravad tarbijad toidu **märgistusele** ja **toidualasele teabele**; kui sageli ja millist infot otsitakse ning kuidas seda mõistetakse; kui täpset teavet soovitakse; kuidas usaldatakse ja kasutatakse QR-koodi või teisi elektroonilisi vahendeid toidualase teabe saamiseks; millist toidualast teavet soovitakse saada müügi pakendisse pakendamata toidu kohta; samuti tarbijate teadlikkus **toiduhügieeni** põhimõtetest: ohud toidu käitlemisel koduses majapidamises ning teadlikkus toiduohutuse **keemilistest riskidest**.

Toitumisharjumused

Söömisharjumused (%)

72% küsitletutest sööb enamasti kodus ja vahel väljaspool kodu valmistatud toitu.

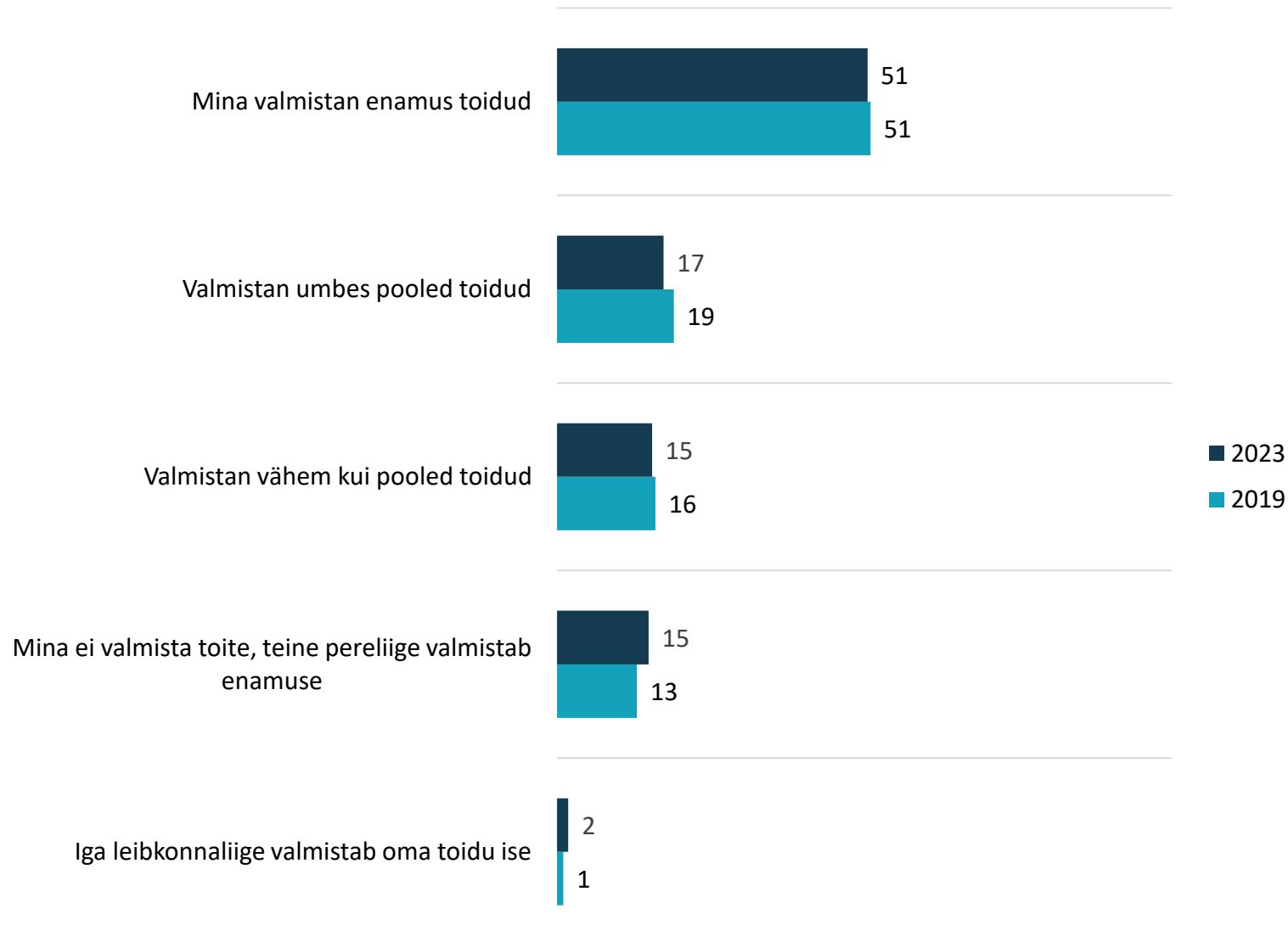
12% sööb ainult kodus valmistatud toitu.

Tulemused ei ole võrreldes 2019. aastaga muutunud.

Keskmisest enam söövad vaid kodus valmistatud toitu vanemad vanuserühmad, mehed, maal elavad, madalamad sissetulekürühmad ning 1-liikmelise leibkonna tarbijad.

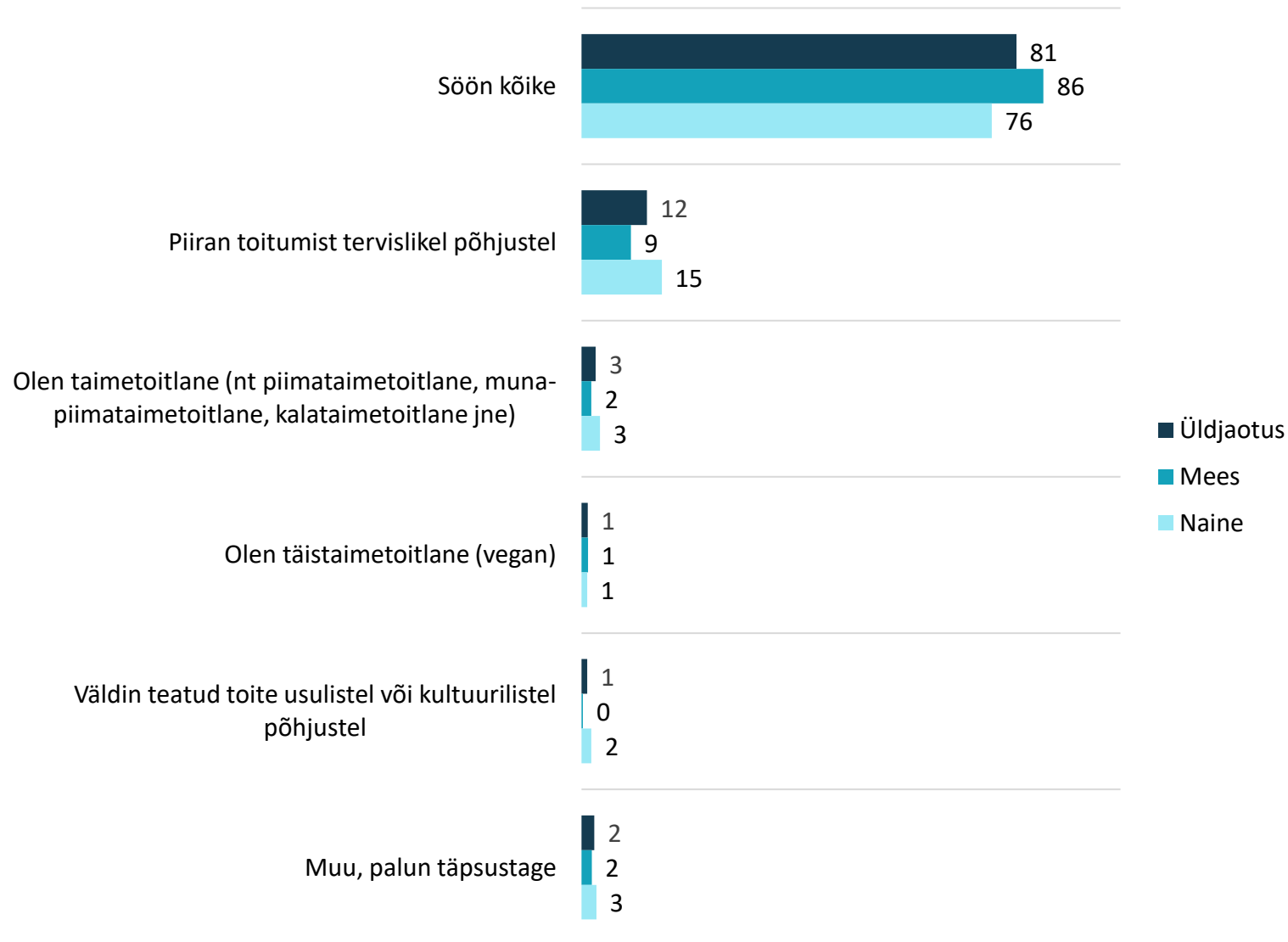
Toidu valmistamine (%)

Pooled küsitletutest valmistavad peres enamuse toitudest. See tase on identne 2019. aasta tasemega. 17% väidab, et valmistab umbes pooled toidud.

Keskmisest enam valmistavad peres toite naised (71%), 65+ vanuserühm (58%), vastajad madalamatest sissetulekurühmadest (57-59%) ning 1-liikmelistest leibkondadest (92%).

Toitumiseelistused (%)

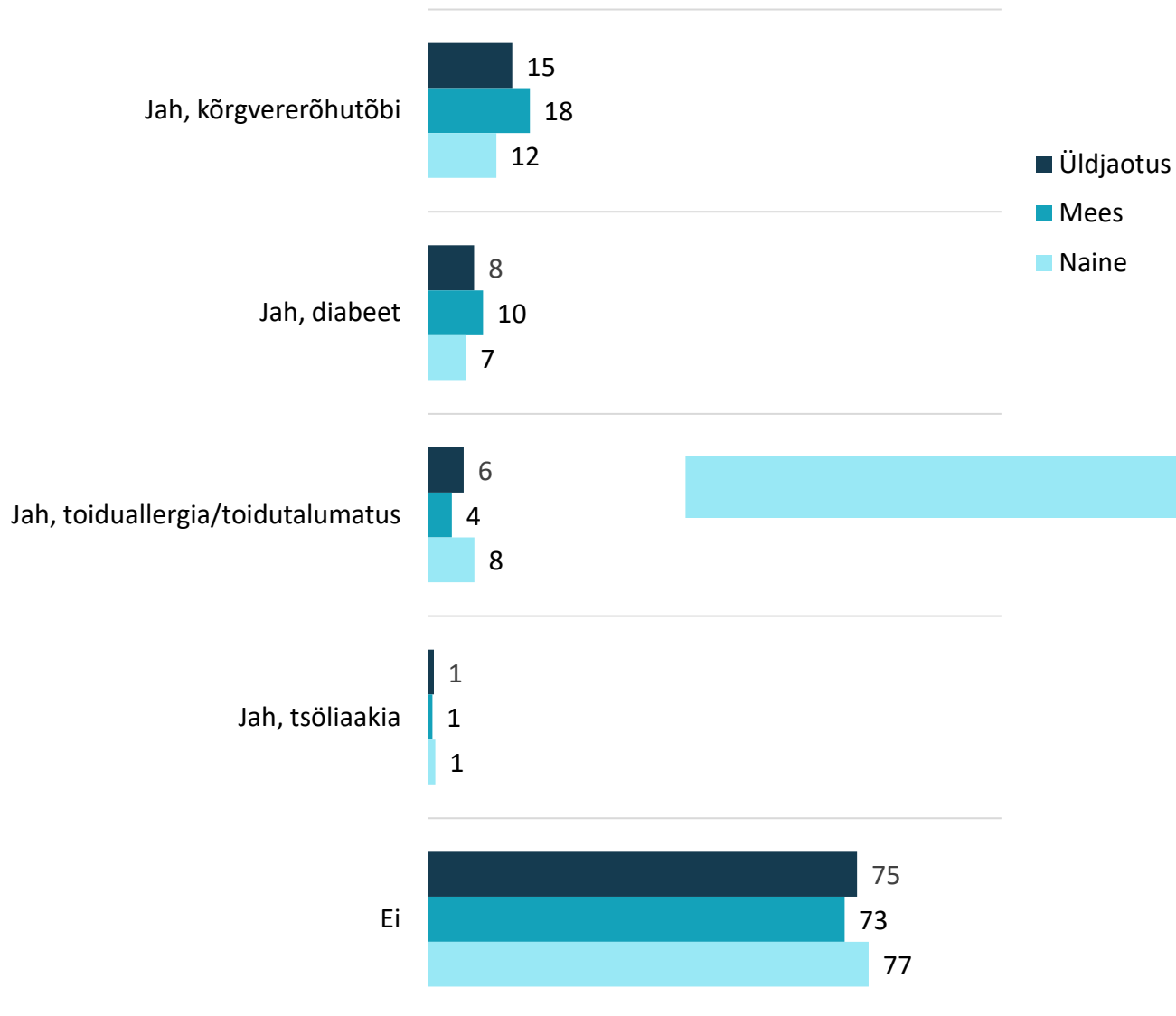

„Muu“ vastused:

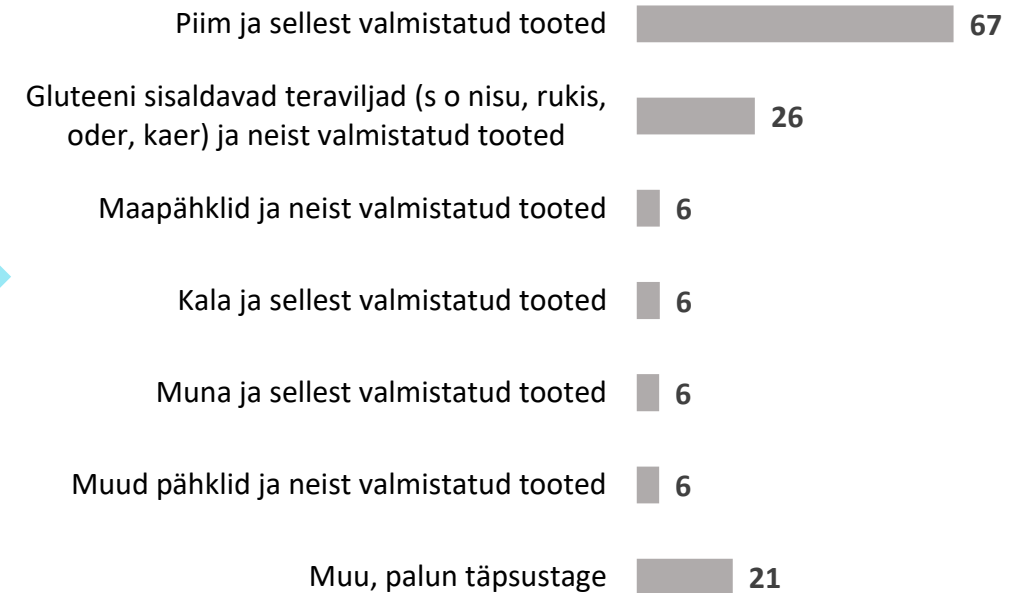
- Laktoosivabad toidud x2
- Söön seda, mis mulle meeldib. x2
- Ma ei söö kala, mereande.
- Ei söö mereande ega muid vee-elajaid.
- Ma ei söö mereande maitse-eelistuste pärast.
- Valin, mida söön.
- Katsun tervislikult toituda
- Proovin vältida piima- ja gluteenitooteid.
- Ei tarbi hapupiima, jogurtit, hapukoort töötlemata kujul.
- Ei tarbi enamusi piimatooteid.
- Pigem ei soovi näha toidulaual kala
- Ei söö kala
- Lihasööja
- Gluteeni-, kaseiini- ja naatriumglutamaadi vaba.
- Väga pirtsakas maitse.
- Söön enam vähem kõike, aga kui ei maitse midagi siis ei söö seda.
- Ei söö teatud toite
- Ei söö sibulat, sest see ei maitse mulle.
- Ei söö seda, mis mulle ei maitse.

Tervislikel põhjustel toitumise piirajaid on veidi enam muude rahvuste seas (16%) kui eestlaste seas (10%), vanuserühmadest keskmisest enam 50-64-aastaste seas.

Toiduallergia/toidutalumatus, tsöliaakia, diabeet või kõrgvererõhutõbi (%)

Jah, toiduallergia/toidutalumatus. Palun täpsustage, milliste toitude/ainete vastu (%)

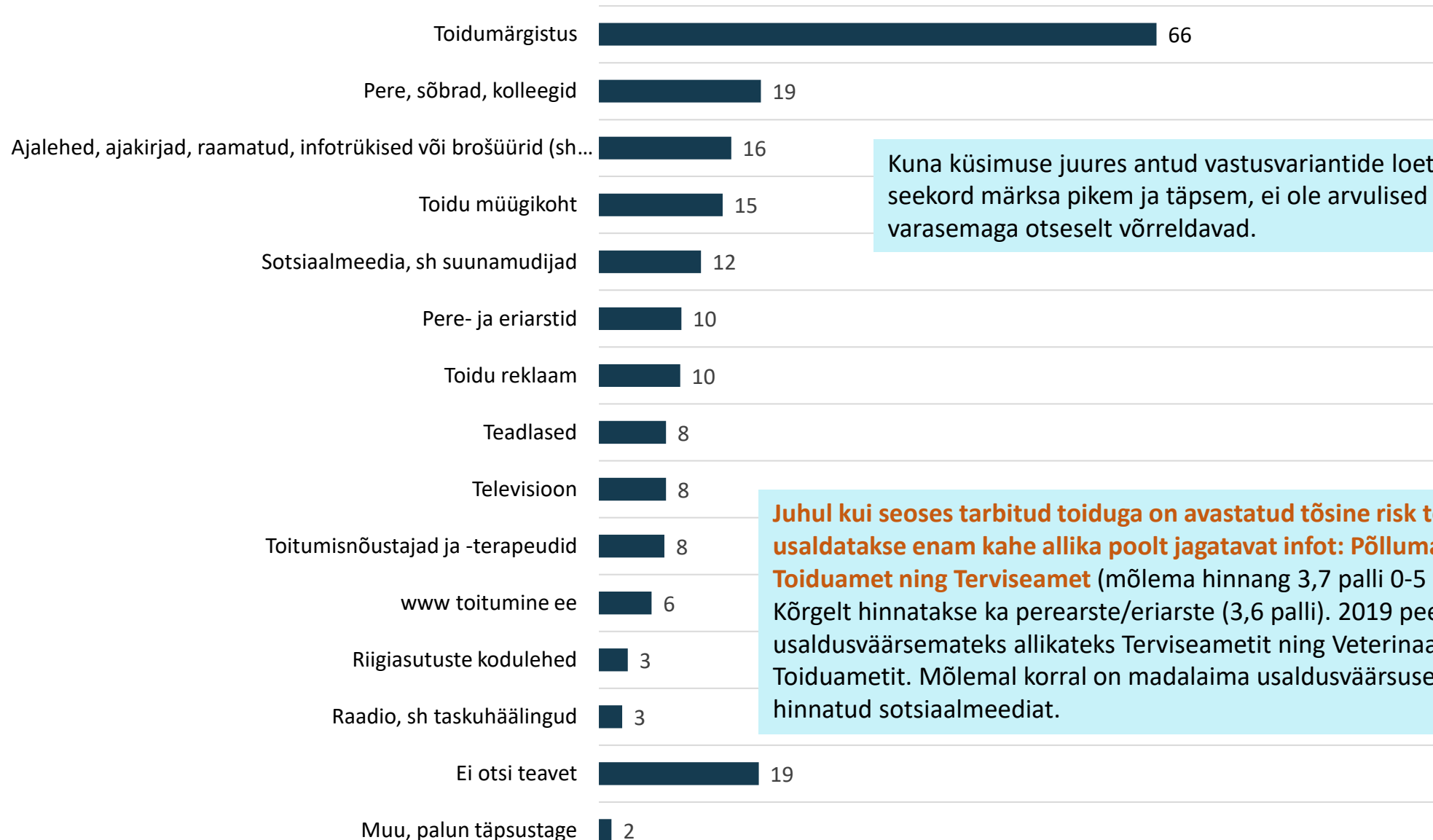

B4. Kas Teil on arsti poolt diagnoositud toiduallergia/toidutalumatus, tsöliaakia, diabeet või kõrgvererõhutõbi? Saab valida mitu varianti.
Kõik vastajad, n=916

B4b. Jah, toiduallergia/toidutalumatus. Palun täpsustage, milliste toitude/ainete vastu:
Vastajad, kellel on toiduallergia/toidutalumatus, n=56

Toiduohutuse infoallikad

Usaldusväärsed allikad info saamiseks toidu omaduste kohta (%)

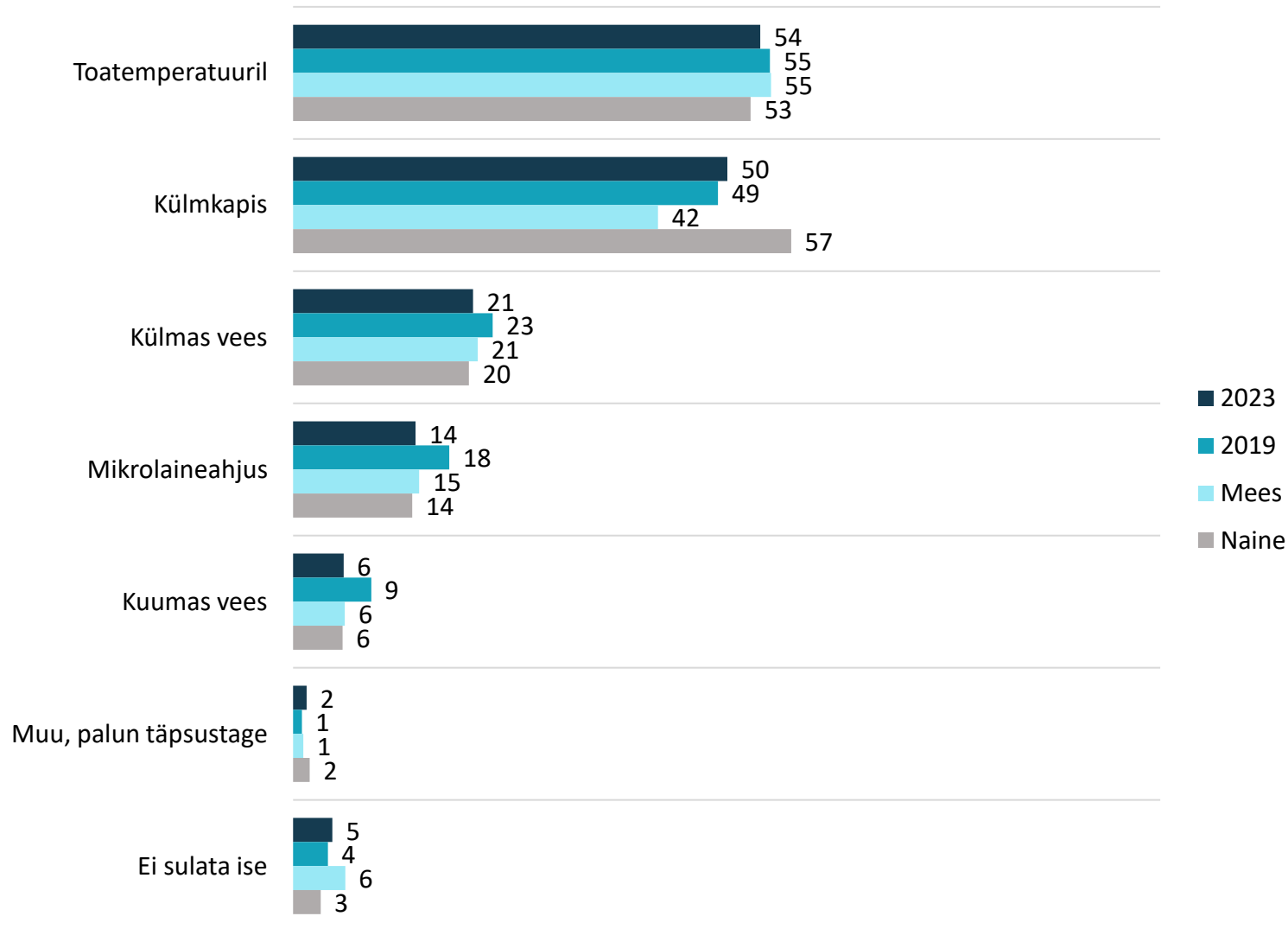
Kuna küsimuse juures antud vastusvariantide loetelu oli seekord märksa pikem ja täpsem, ei ole arvulised tulemused varasemaga otseselt võrreldavad.

Juhul kui seoses tarbitud toiduga on avastatud tõsine risk tervisele, usaldatakse enam kahe allika poolt jagatavat infot: Põllumajandus- ja Toiduamet ning Terviseamet (mõlema hinnang 3,7 palli 0-5 palli skaalal). Kõrgelt hinnatakse ka perearste/eriarste (3,6 palli). 2019 peeti usaldusväärsemateks allikateks Terviseametit ning Veterinaar- ja Toiduametit. Mõlemal korral on madalaima usaldusväärseusega allikaks hinnatud sotsiaalmeediat.

C1. Millistest allikatest Te tavaliselt otsite/saate usaldusväärset infot toidu koostise, energiasisalduse, toitainete (nt vitamiinide, mineraalainete), kasulike või kahjulike omaduste ja muu sellise kohta? Võib nimetada mitu allikat. Kõik vastajad, n=916

Toiduohutuse alane teadlikkus ja käitumine

Sügavkülmutatud liha/kala sulatamine (%)

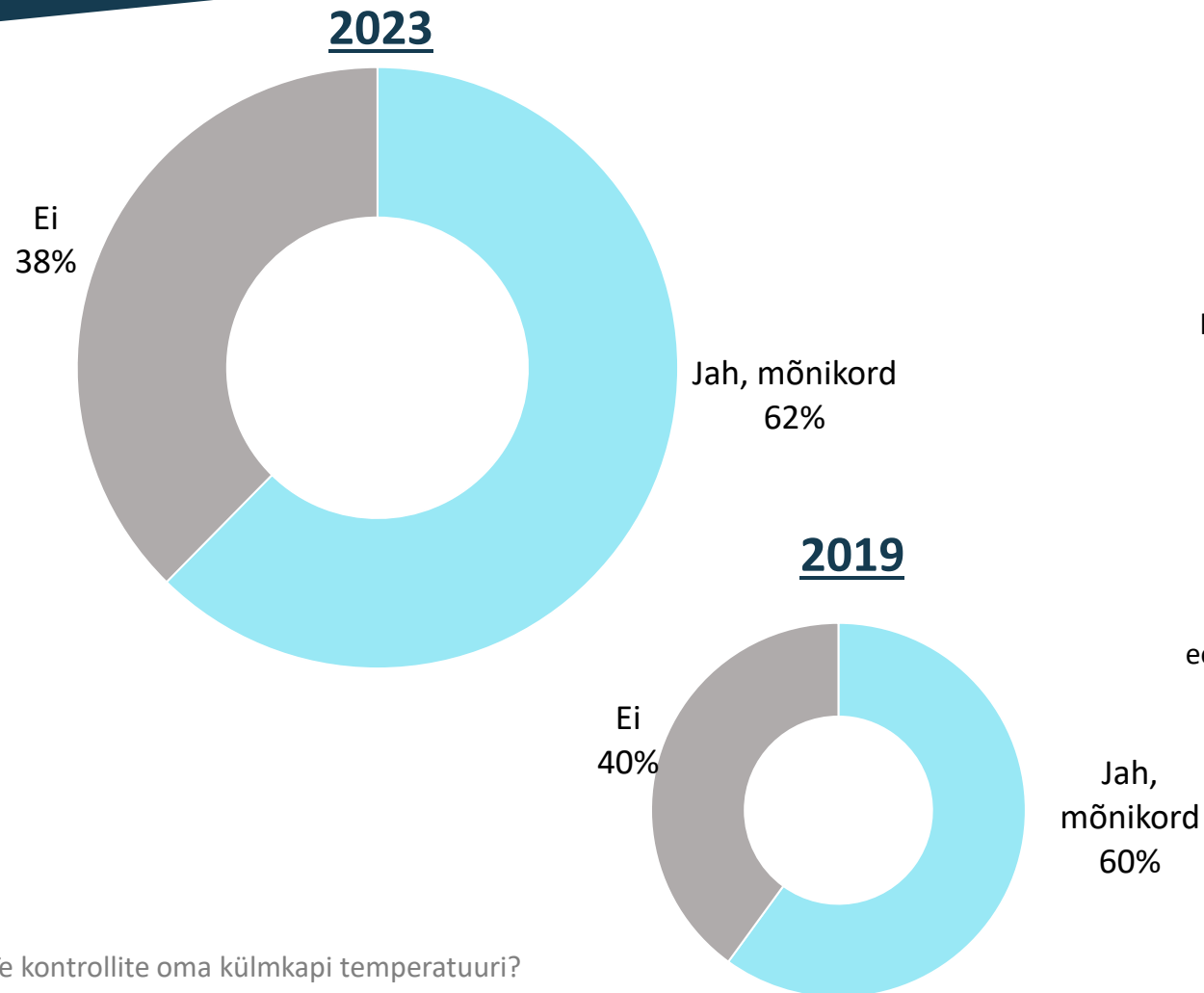

Sügavkülmutatud liha või kala sulatab toatemperatuuril 54% või külmkapis 50% küsitletutest. Need proportsioonid ei ole võrreldes 2019. aasta uuringuga muutunud.

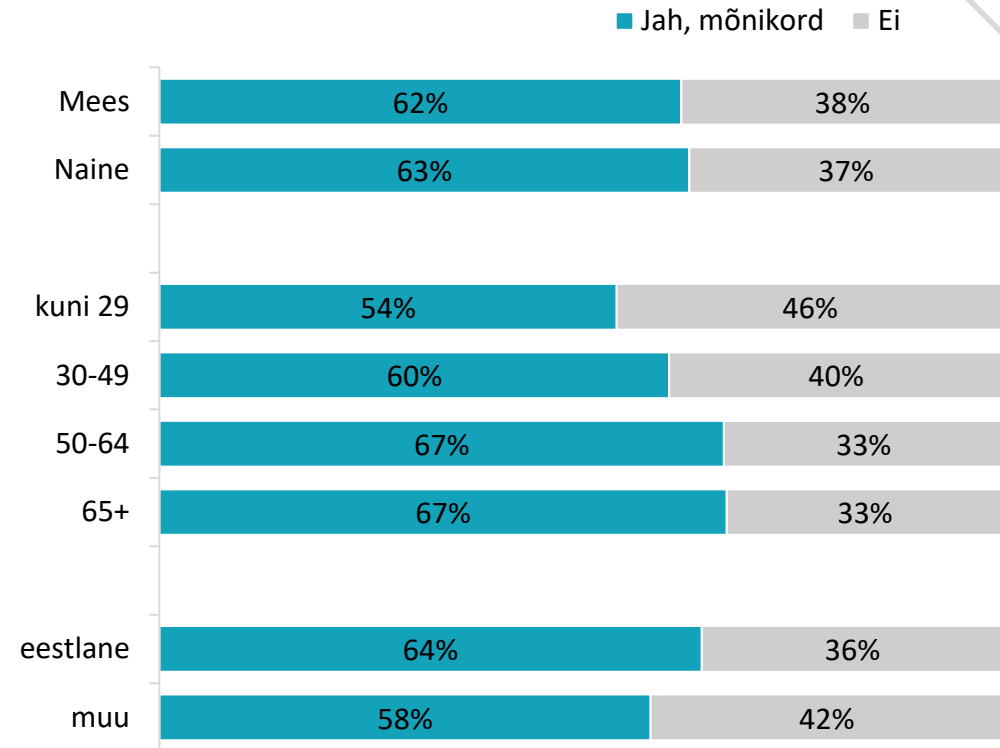
Naised sulatavad veidi enam külmkapis kui toatemperatuuril, mehed enam toatemperatuuril, kuid erinevused ei ole suured. Külmas vees sulatajaid on 21% ja mikrolaineahjus 14% vastajatest.

Rahvuse osas olulisi erinevusi ei ole, noorem vanuserühm sulatab sagedamini toatemperatuuril.

Külmkapi temperatuuri kontrollimine

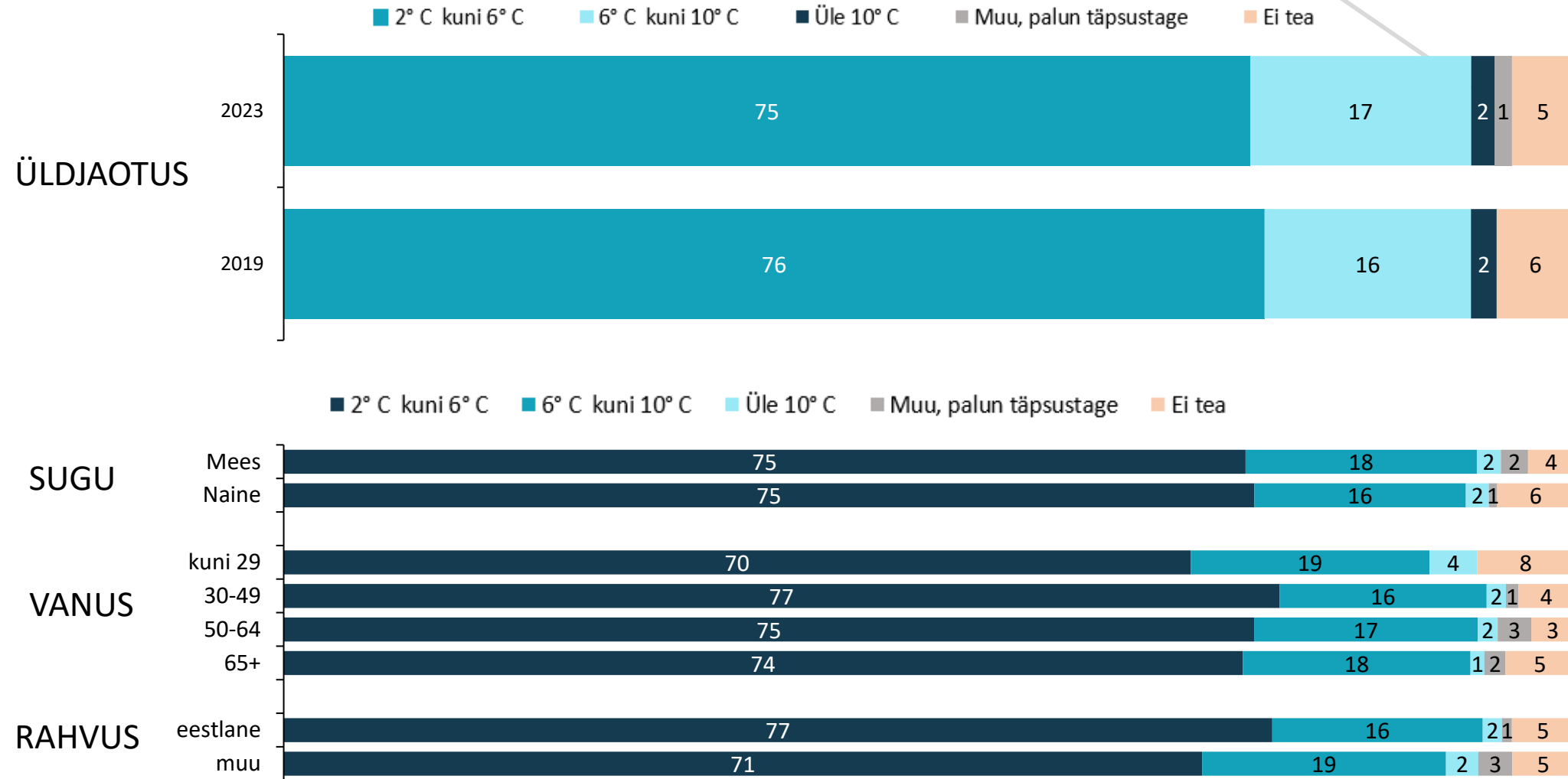

Vanuse, soo, rahvuse lõikes

Tavakülmkapi temperatuur (%)

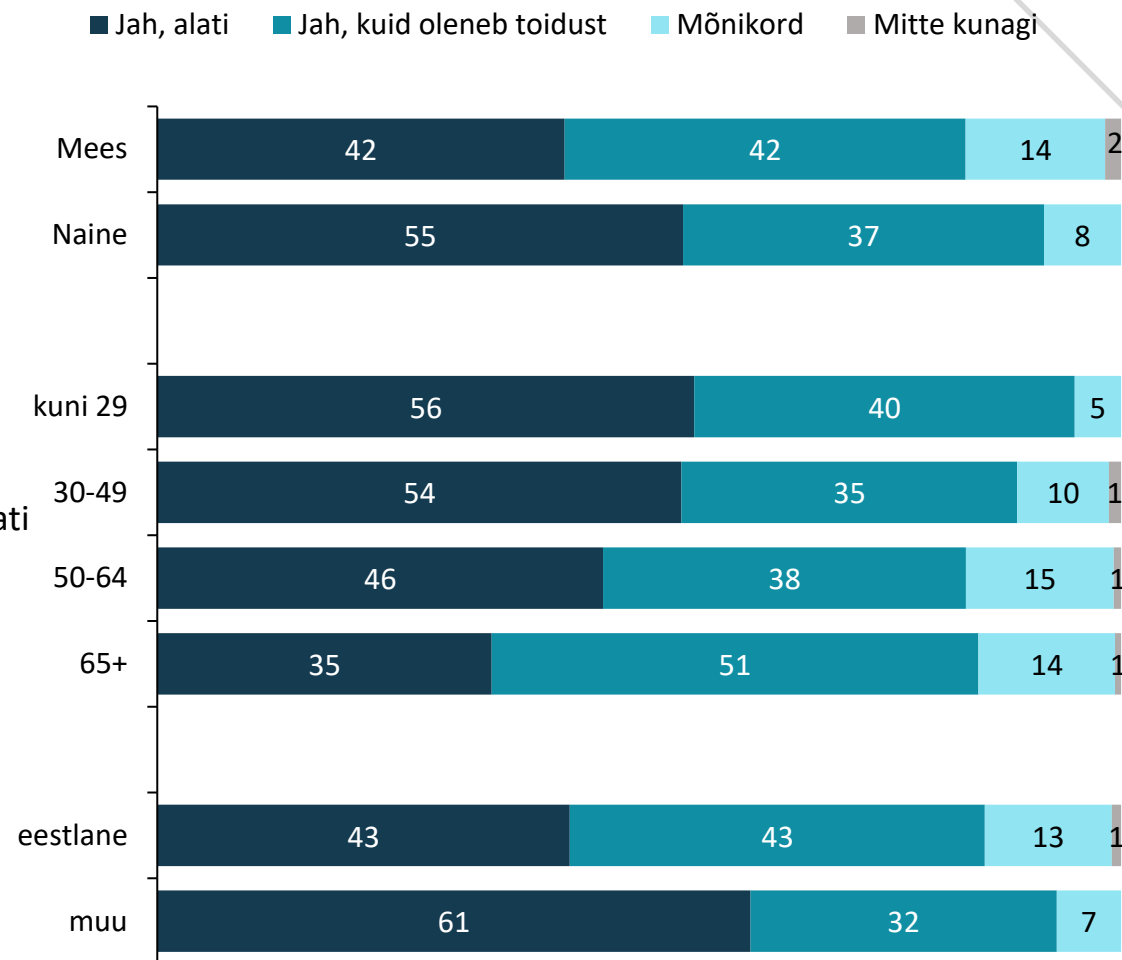
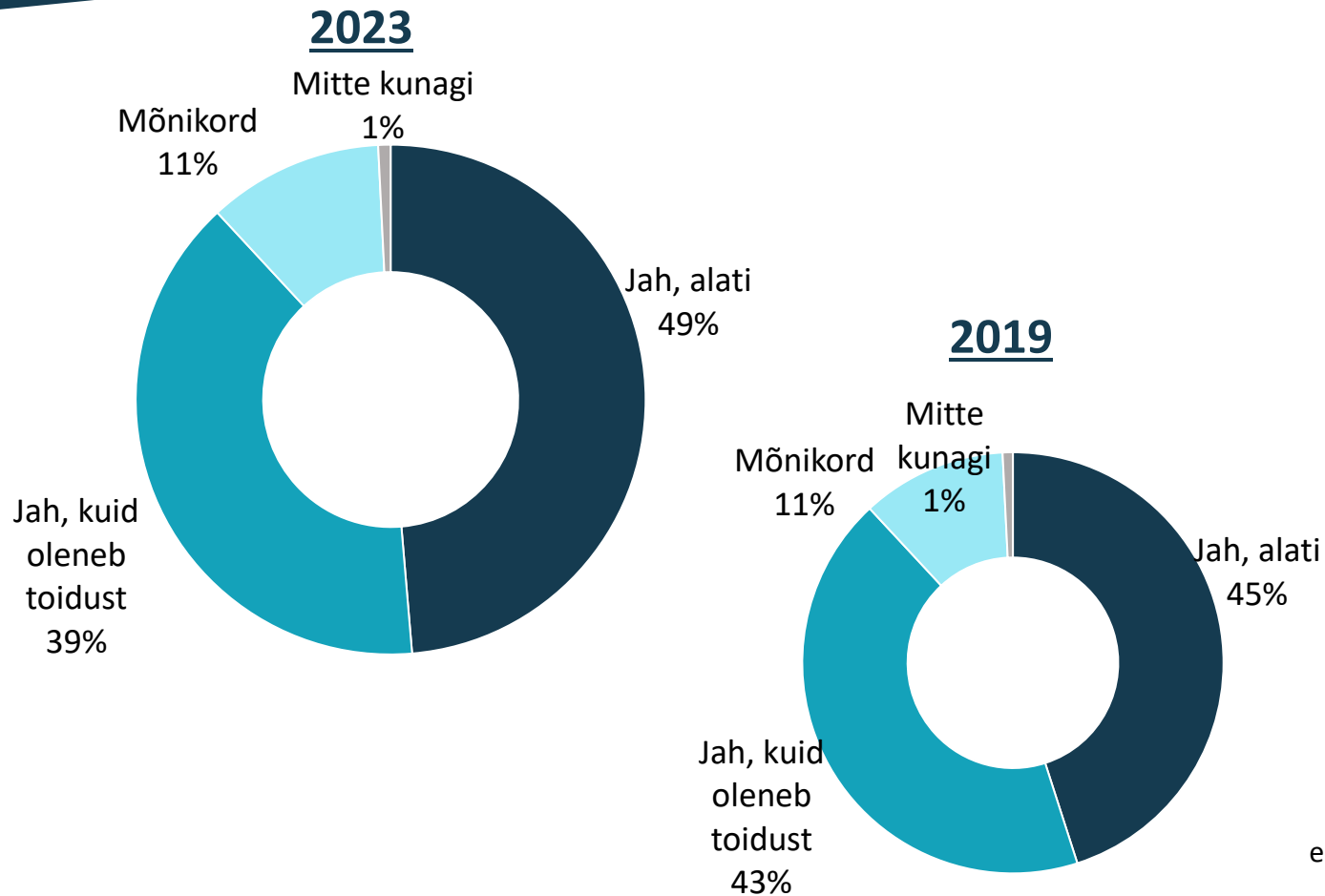

D3. Milline peaks olema tavakülmkapi temperatuur Teie arvates?

Kõik vastajad, n=916 chart

Toidu säilimisaja kontrollimine

Vanuse, soo, rahvuse lõikes

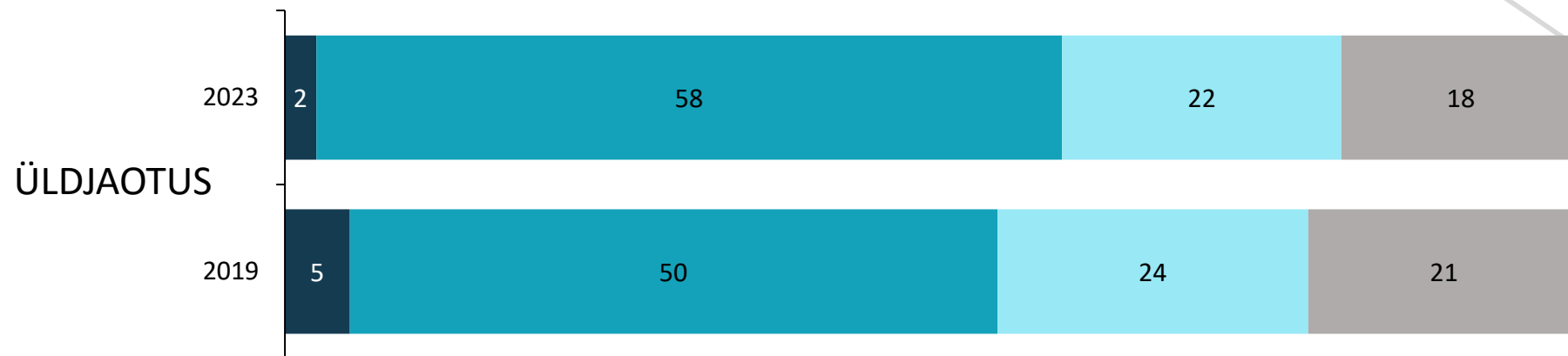

D4. Kas Te kontrollite toidu säilimisaja enne toidu tarbimist?

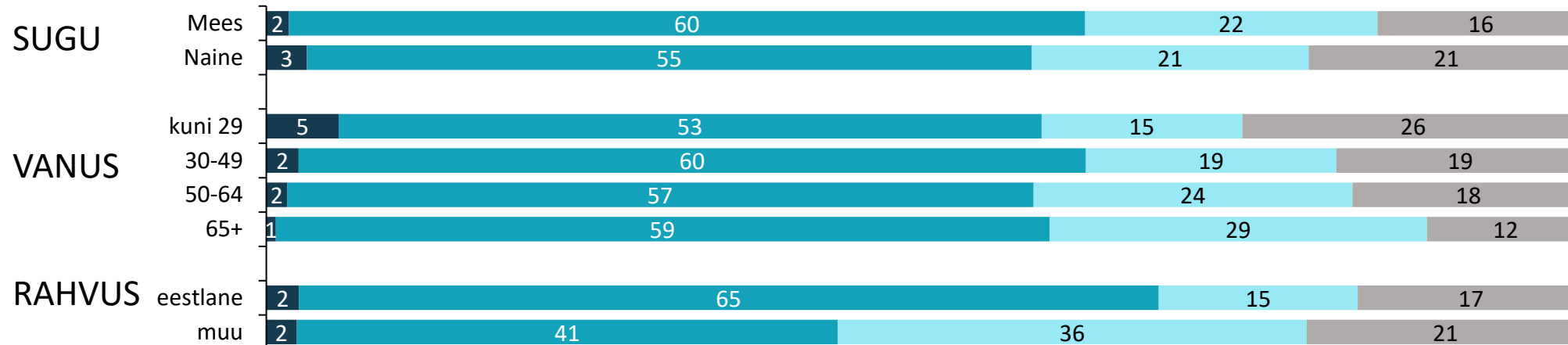
Kõik vastajad, n=916

Lihatootte küpsetamise minimaalne sisetemperatuur

■ Vähemalt 52° C ■ Vähemalt 70° C ■ Vähemalt 100° C ■ Ei oska öelda

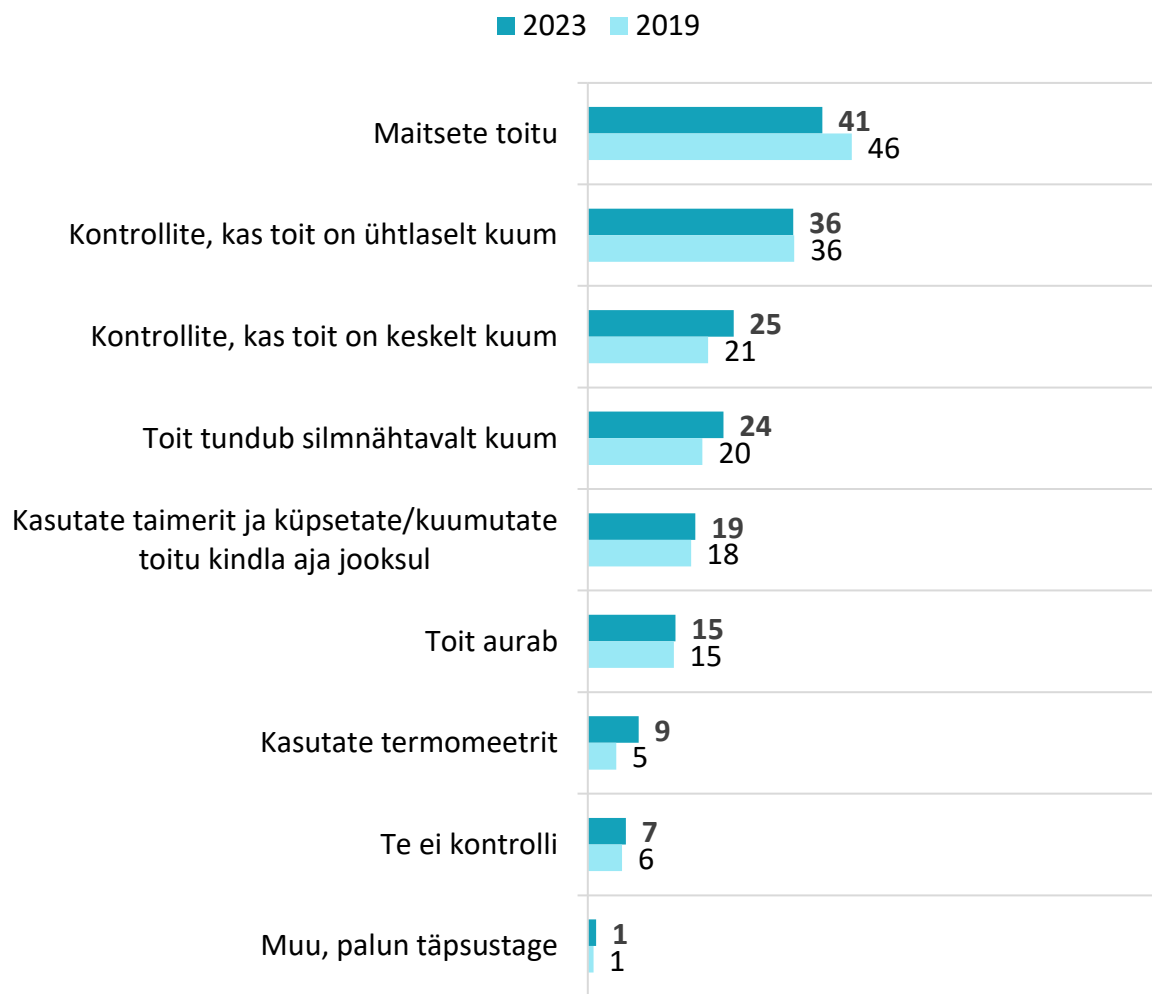
■ Vähemalt 52° C ■ Vähemalt 70° C ■ Vähemalt 100° C ■ Ei oska öelda

D5. Millise minimaalse sisetemperatuurini peab lihatoodet (nt kotlet) küpsetama, et see oleks ohutu?

Kõik vastajad, n=916

Viisid kuidas otsustatakse, et toitu on piisavalt kuumutatud (%)

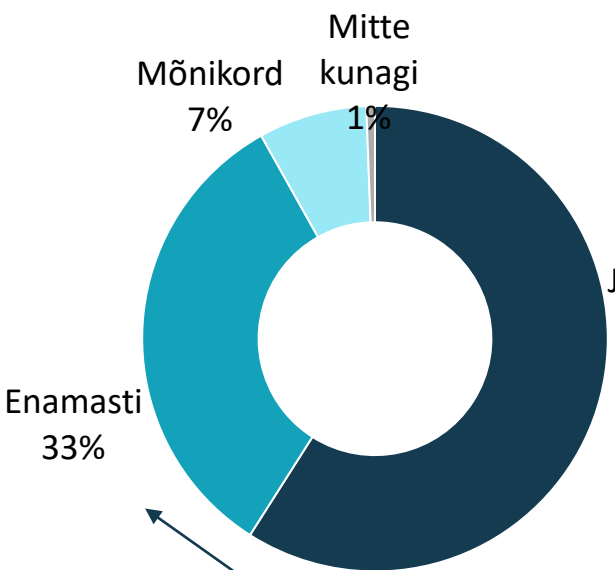
Toidu kuumutamise või taaskuumutamise piisavust hinnatakse enim maitsemise (41%) ja toidu ühtlase kuumuse kontrollimisega (36%). Nende võtete eelistamine ei ole võrreldes 2019. aasta uuringuga muutunud ning ka teiste võtete kasutamise osakaalud mitte.

D6. Mille järgi Te toitu kuumutades/taaskuumutades otsustate, et olete seda piisavalt teinud? Võib valida mitu varianti

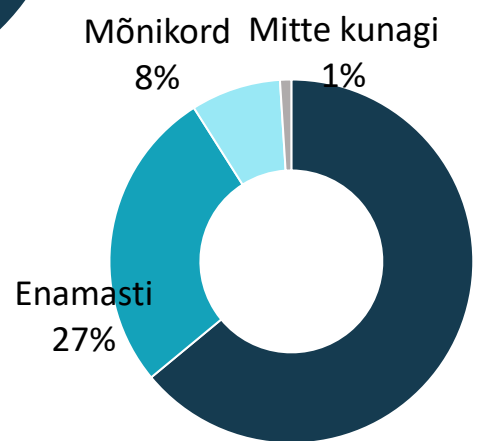
Kõik vastajad, n=916

Käte pesemine enne toidu valmistamist (%)

2023

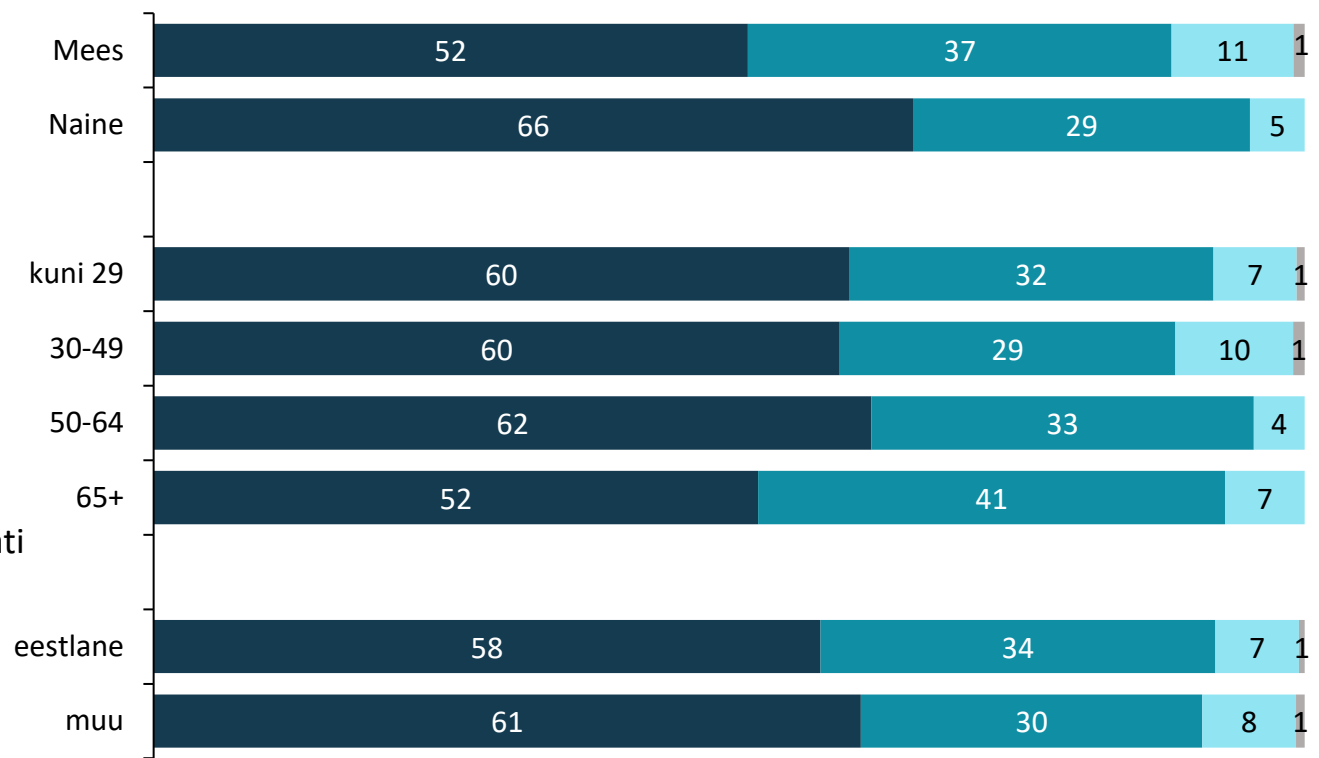

2019

Vanuse, soo, rahvuse lõikes

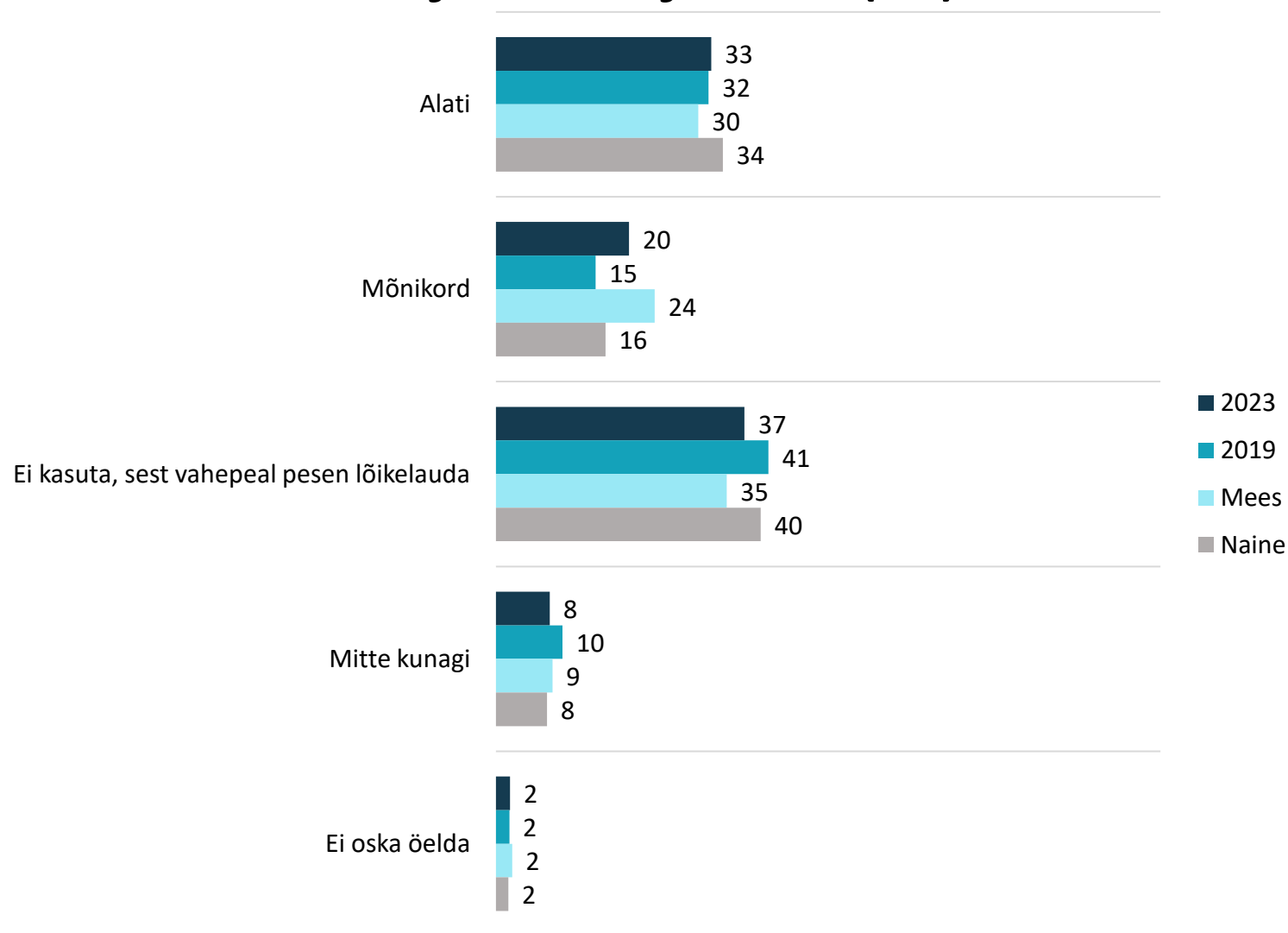
■ Alati ■ Enamasti ■ Mõnikord ■ Mitte kunagi

D7. Kas Te pesete käsi enne toidu valmistamist?

Kõik vastajad, n=916

Eraldi lõikelaudade kasutamine toore liha ja kala jaoks (%)

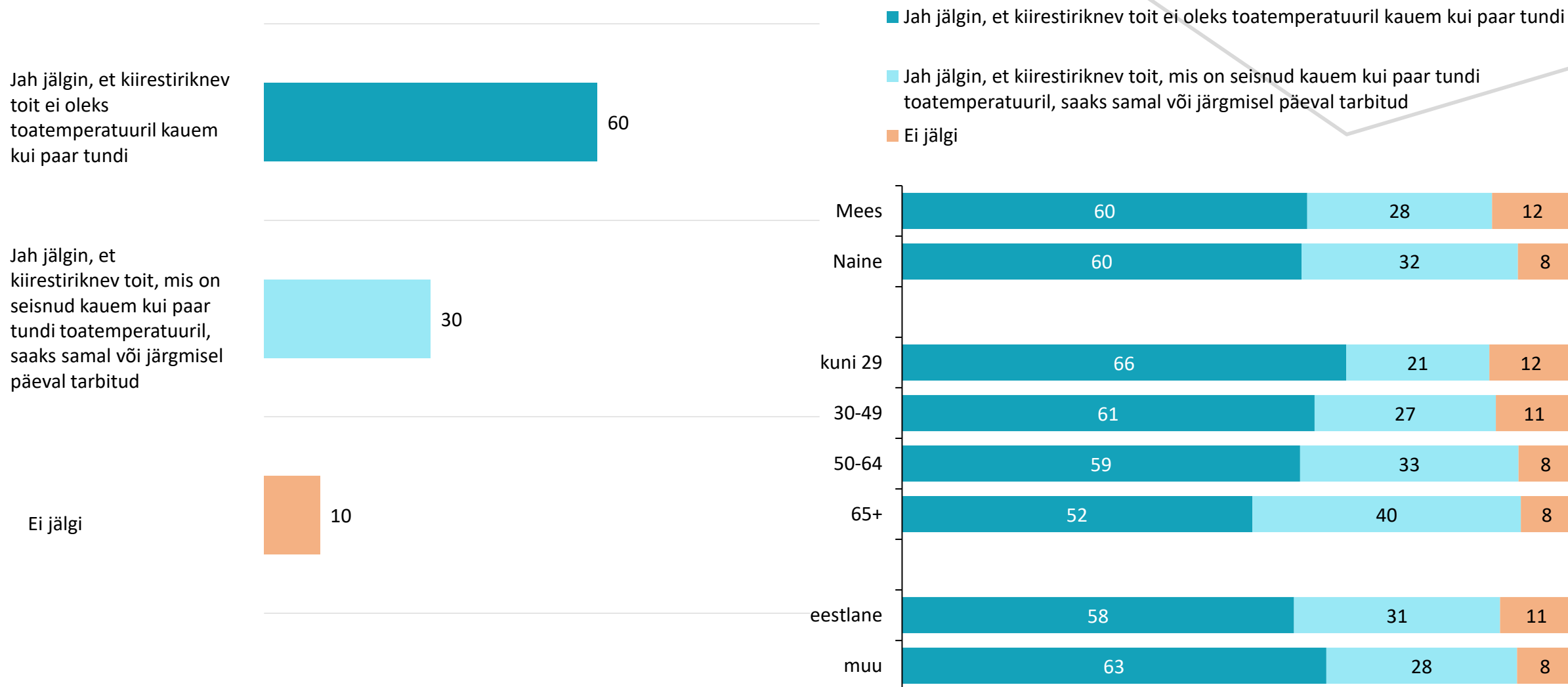
Eraldi lõikelaudu kasutab toore liha ja kala jaoks alati kolmandik küsitletuist. See on sama tase mis 2019. aastal.

Eraldi lõikelaudu ei kasuta, kuid vahepeal peseb lõikelauda 37% küsitletutest.

Mõnikord kasutab eraldi lõikelaudu 20% ja mitte kunagi 8% küsitletutest.

Alati eraldi lõikelaudade kasutajaid on märksa enam muust rahvusest vastajate seas (43%) kui eestlaste seas (28%). Samuti vanemates vanuserühmades.

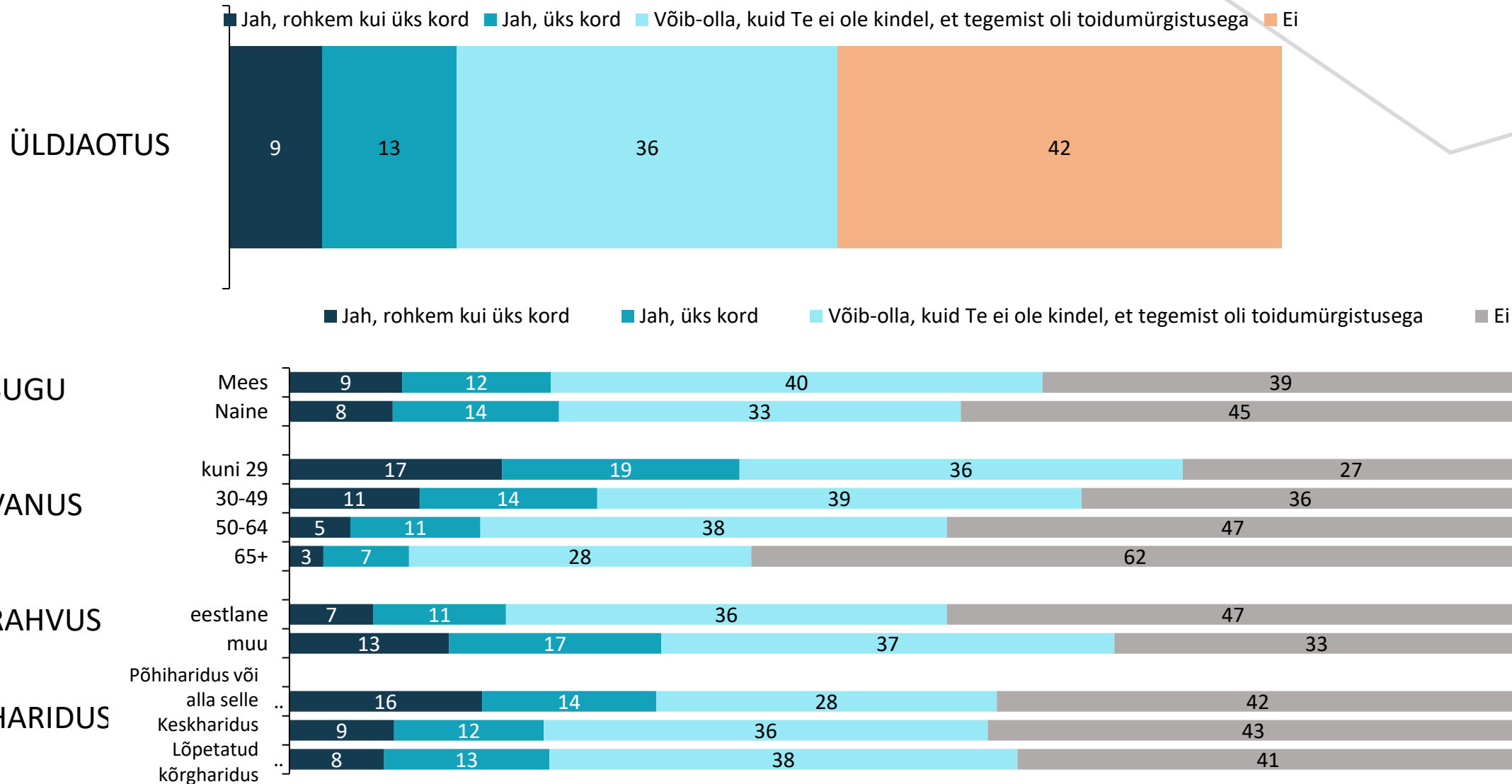
Kiirestirikneva toidu hoidmine tavatemperatuuril (%)

D9. Kas Te jälgite, kui kaua hoiate kiirestiriknevat toitu (nt kartulisalat, võileib, täidetud munad, singirullid, lihalõigud jms) toatemperatuuril?

Kõik vastajad, n=916

Toidumürgistuse sümptomite ilmnemine viimase 5 aasta jooksul (%)

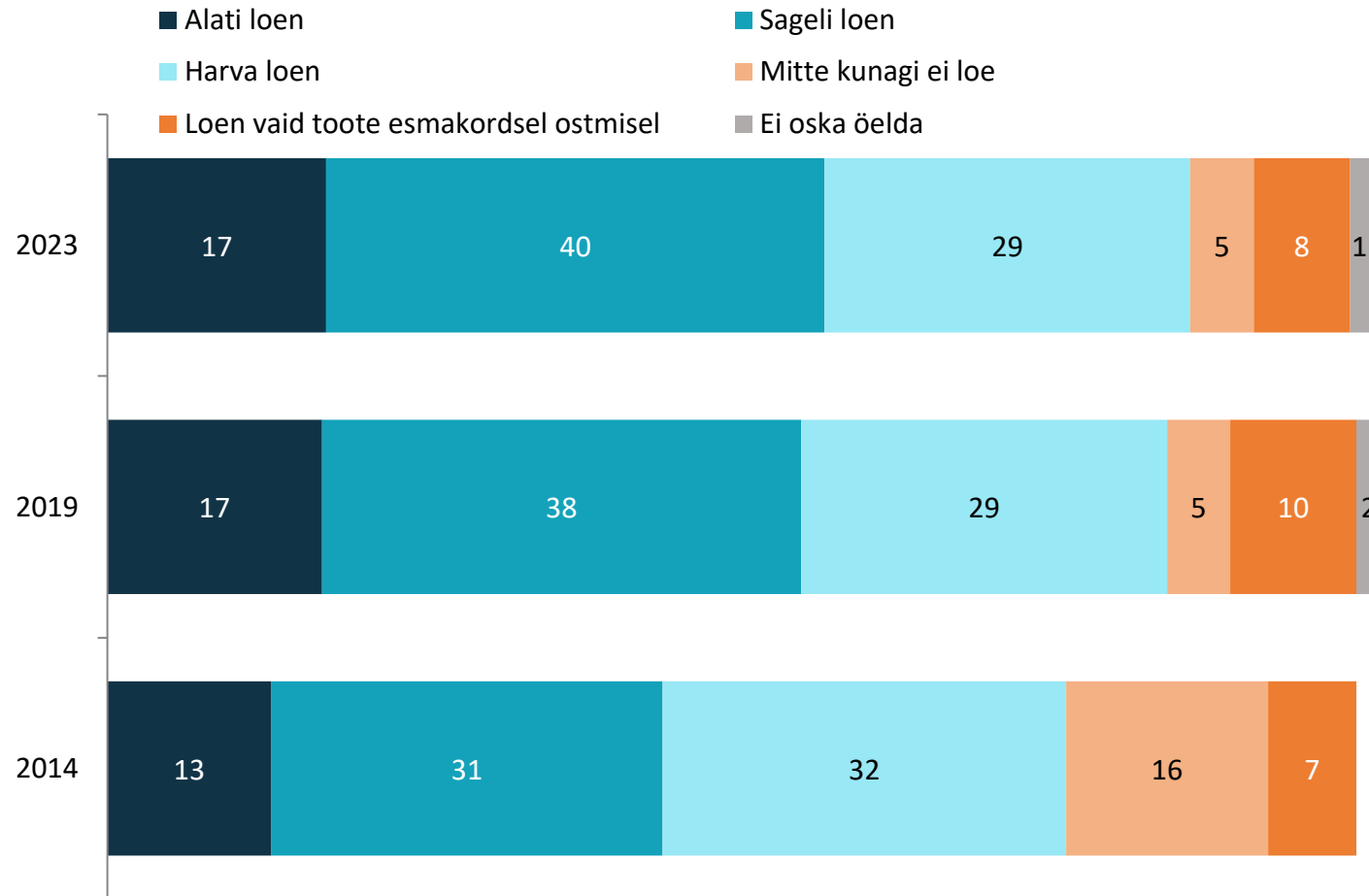
D10. Kas Teil on olnud toidumürgistuse sümptomeid (nt oksendamine, kõhulahtisus) viimasel 5 aastal?

Kõik vastajad, n=916

Toidu kohta tarbijale esitatav teave

Märgistuse lugemine toidu- ja joogikaupadel

17% küsitletutest väidab, et loeb alati toidu- ja joogikaupade ostul pakendil esitatud märgistust ning 40% väidab, et loeb sageli. 8% loeb vaid toote esmakordsel ostmisel ning 5% ei loe kunagi. Need tulemused ei ole võrreldes 2019. aasta uuringuga oluliselt muutunud.

Kolme uuringu võrdluses on suurenenud nii alati kui sageli lugejate osakaal ning vähenenud nende osakaal, kes märgistust mitte kunagi ei loe (siis 16%).

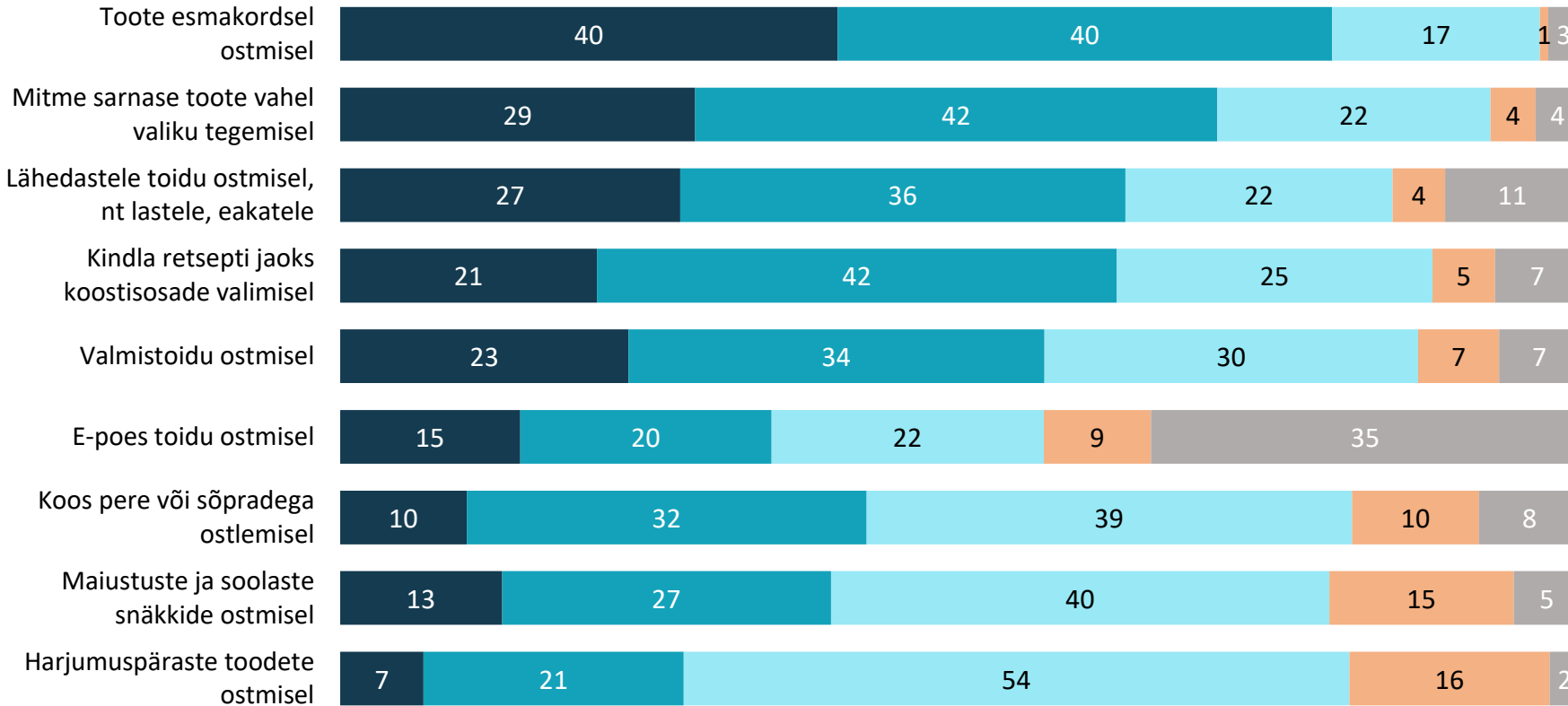
Üldiselt kasvab märgistuste lugejate osakaal mõnevõrra koos vanuse suurenemise ja haridustaseme tõusuga ning muud rahvused väidavad lugevat enam kui eestlased.

E1. Kui sageli Te loete toidu- ja joogikaupu ostes pakendil esitatud märgistust?

Kõik vastajad, n=916

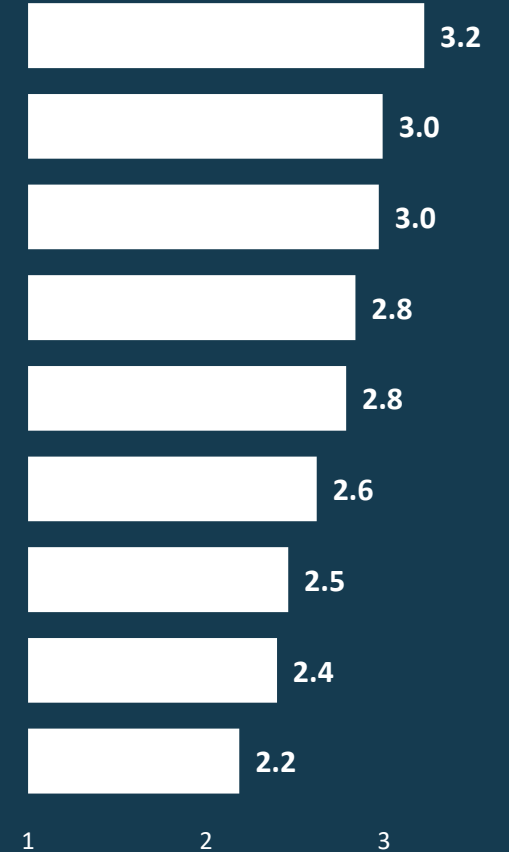
Kuivõrd Te loete toidu- ja joogikaupade pakenditel esitatud teavet järgnevatel juhtudel?

■ Alati   ■ Sageli   ■ Harva   ■ Mitte kunagi   ■ Ei oska öelda / Ei esine juhtu

Keskmine hinnang

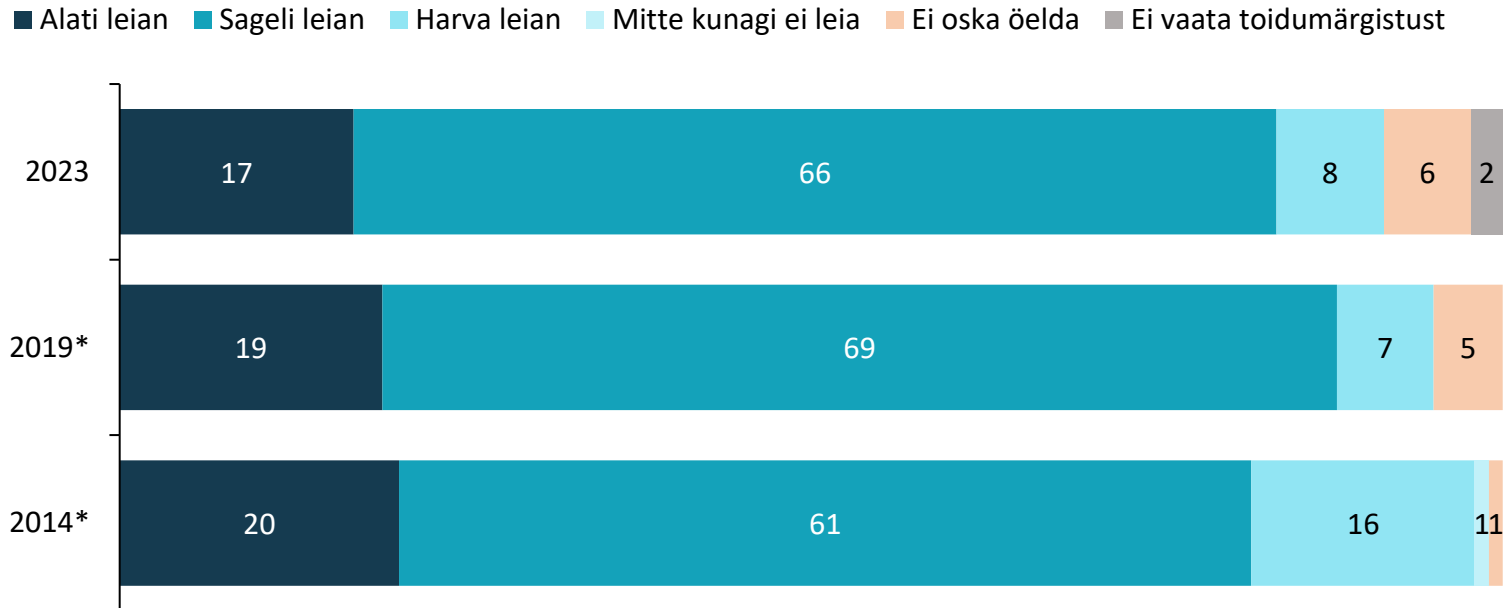
Skaalal 1-4, kus 1 – Mitte kunagi ja 4 - Alati

E2. Kuivõrd Te loete toidu- ja joogikaupade pakenditel esitatud teavet järgnevatel juhtudel?

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu- ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti. n=870

Vajaliku teabe leidmine toidupakendilt (%)

Vajaliku teabe leidmist toidupakendilt hindab 66% küsitletutest määratlusega „sageli” ja 17% „alati”.

Need proportsioonid ei ole võrreldes 2014. ega 2019. aasta uuringuga oluliselt muutunud. 2014. aasta uuringus oli siiski enam „harva leian” vastuseid.

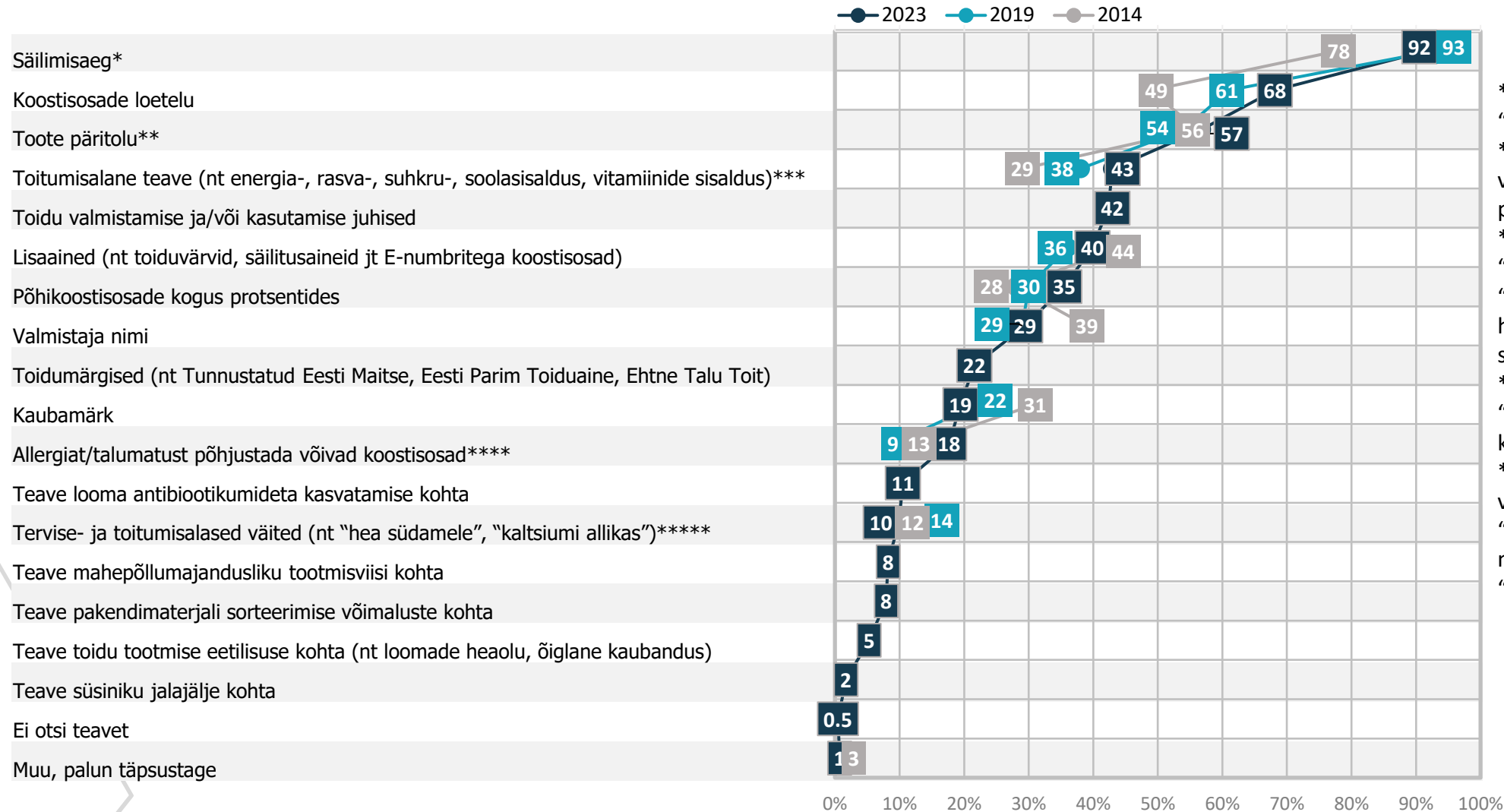
Soo, vanuse, rahvuse ja hariduse lõikes põhimõttelisi erinevusi ei ole. Vaid muud rahvused väidavad eestlastest veidi enam enda jaoks vajaliku teabe alati leidmist ning madalam haridusrühm veidi vähem.

* “Vastusevarianti “Ei vaata toidumärgistust” 2019. ja 2014. aastal ei olnud.

E3. Kuivõrd Te leiata endale vajalikku teavet toidu pakendilt?

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu-ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti nad seda teevad, n=870

Millist teavet toidu- või joogipakenditelt otsitakse (%)

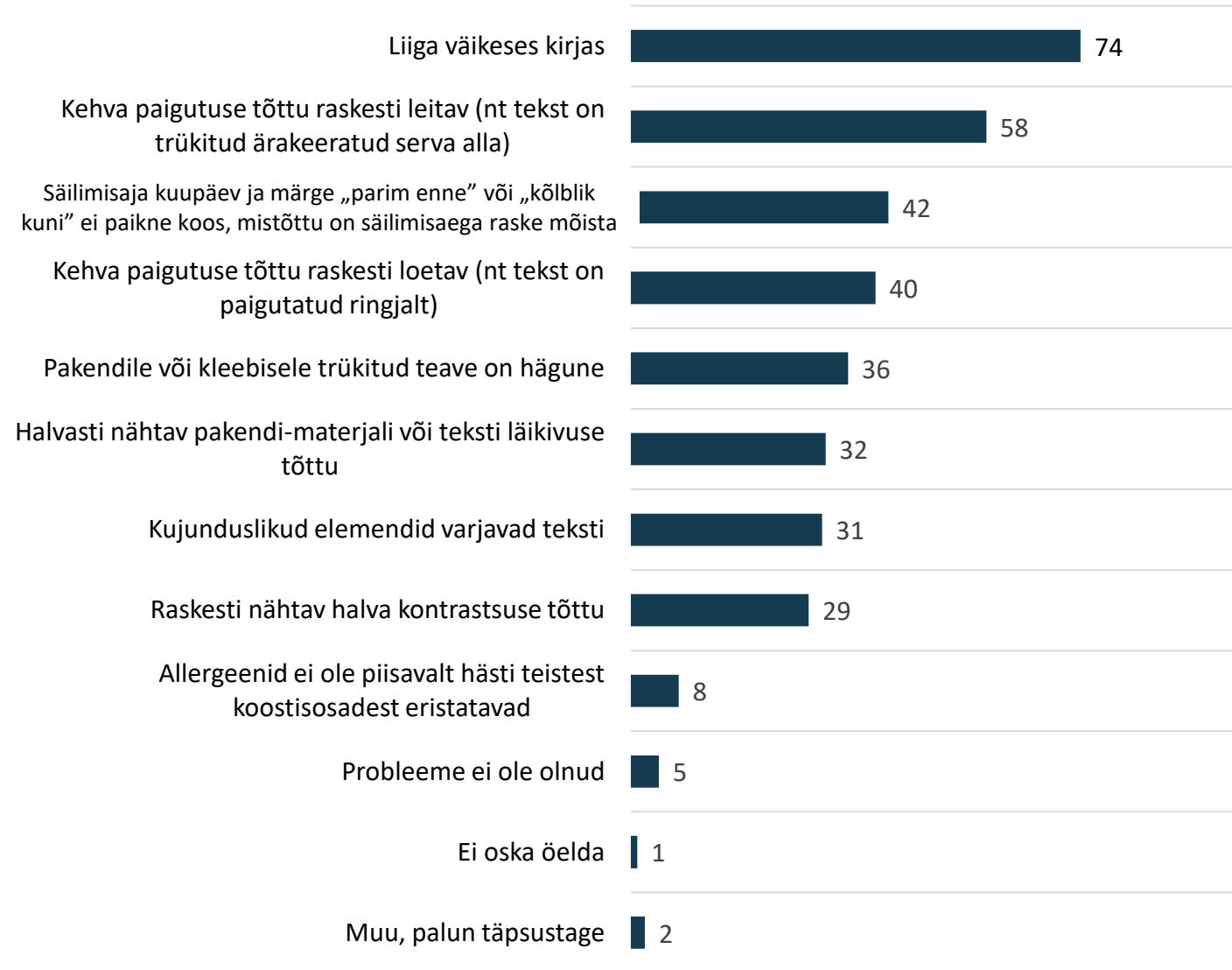
*2014 oli vastusevariandiks "Minimaalne säilimisaeg"
 ** 2014 ja 2019 oli vastusevariandiks "Toote päritolumaa"
 *** 2014 oli vastusevariandiks "Toitumisalane teave" ja 2019 "Toitumisalane teave (kalorite hulk, rasva-, suhkru-, soolasisaldus, vitamiinid, jms)"
 **** 2014 oli vastusevariandiks "Allergiat põhjustada võivad koostisosad"
 ***** 2014 ja 2019 oli vastusevariandiks "Tervisealased väited nagu näiteks "hea südamele", "kaltsiumi allikas" jms"

E4. Millist teavet Te tavaliselt toidu- või joogipakendilt otsite? Märkige need, mida loete

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu- ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti nad seda teevad, n=870

2019 ja 2014 küsiti „Millist teavet Te tavaliselt toidupakendilt otsite?“

Probleemid teabe lugemisega (%)

“Muu” vastused:

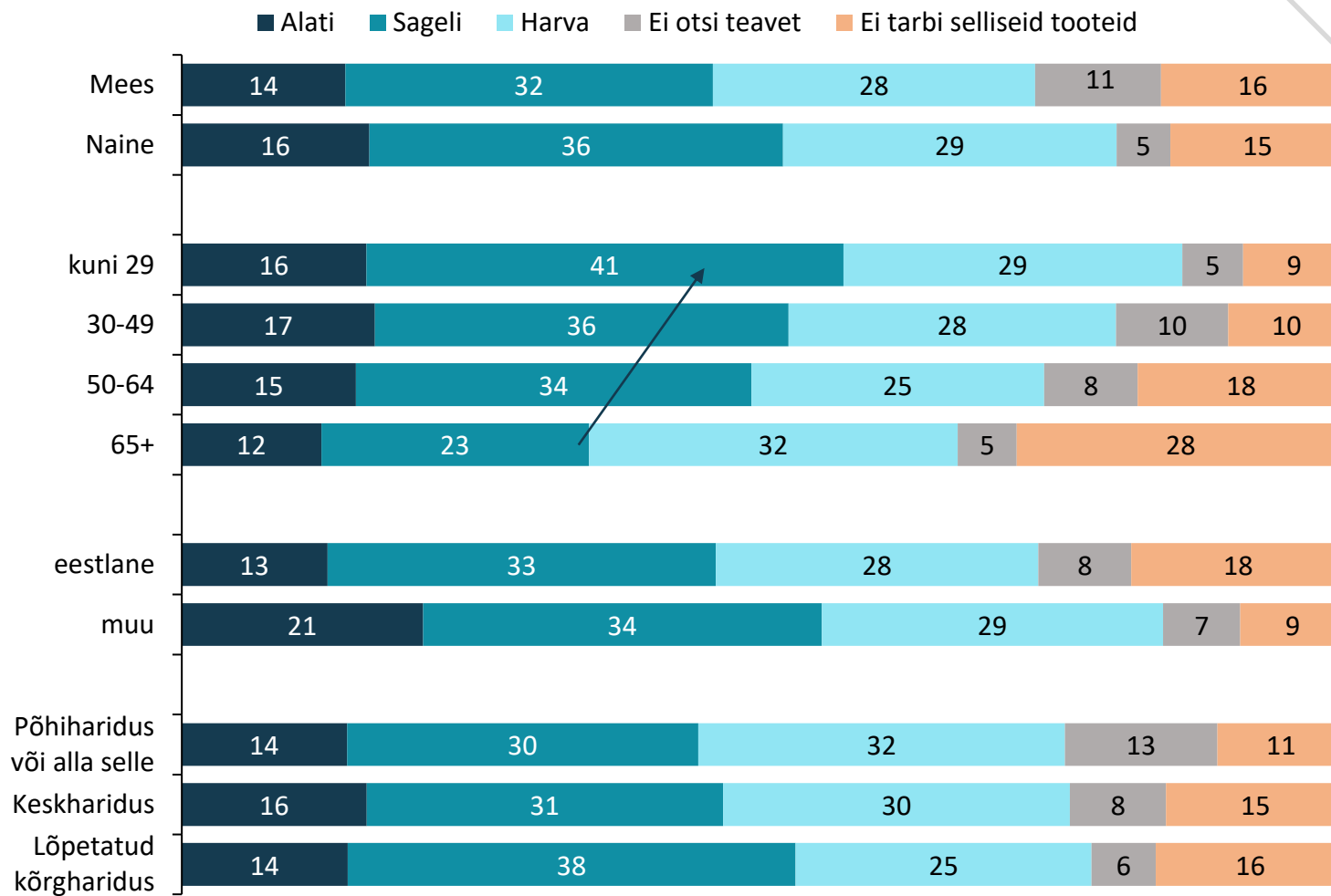
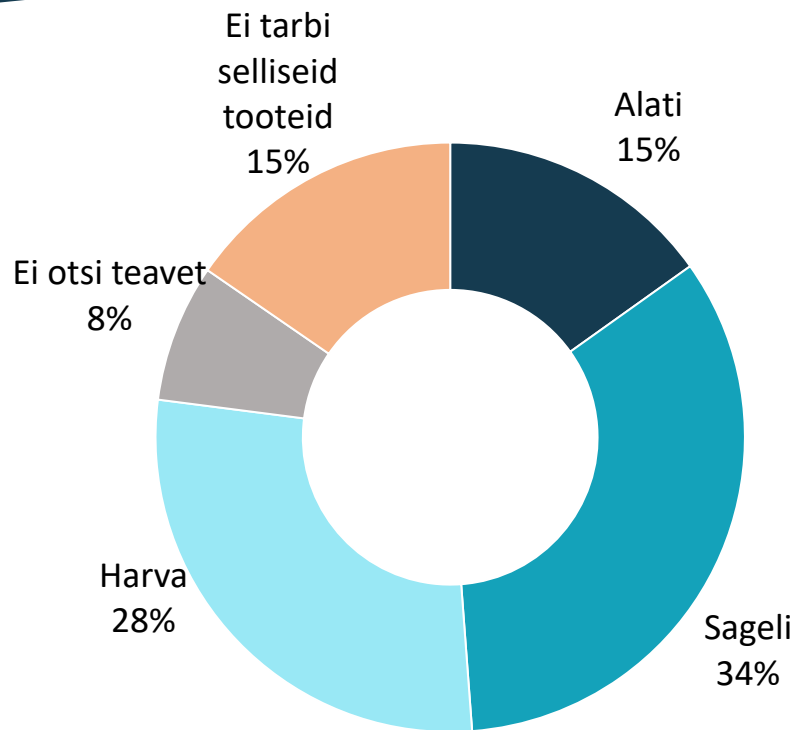
- Eesti keelde tõlgitud teave katab originaalteksti inglise või vene keeles.
- Vene keeles info puudub.
- Teave teises keeles.
- Tihti on venekeelne kirjeldus kinni eestikeelse kleebisega (saan eesti keelest suurepäraselt aru, aga vahel on vene keeles lihtsam ja kiirem lugeda.
- Vales keeles
- Põhiline probleem on liiga väike kiri või kehvalt paigutatud (ja lisaks väike kiri). Olen vahel palunud kaubapaigutajal ette lugeda, kui pole nt leidnud pakendilt säilivusaega (ka seda tuleb vahel luubiga otsida ei-tea-kust ja mõnel ei leiagi!
- Puudub eestikeelne tekst.
- Puudub eestikeelne info või ka ingliskeelne.
- Pole eesti keeles
- Kui on eestikeelne silt kleebitud originaalsildi peale. Ma alati loen originaalsilte, sest kleeped tihti valesti.
- Kui ingliskeelne (originaal) tekst on eestikeelse kleebisega kinni kaetud ja kleebist ei saa eemaldada et originaali lugeda.
- Kilgijahu lisamist ei tähistata, allergeen
- Isiklikult ei näe üldse lugeda ja füüsilises poes infot pakenditelt ei saa.
- Halvas kohas. Nt koogikestel paki all. Selleks et silti lugeda pean toote tagurpidi keerama mis võib rikkuda toote välimust.
- Ei olegi infot
- Ei leidnud tootjat. Oli turustaja, kuid seda, mis riigis või kes tootis, polnud märgitud.
- Eestikeelne kleeps varjab originaalpakendil olevat täiendavat infot.
- Eestikeelne info puudub või raske leida
- Eesti keelsed infokleepsud varjavad osa originaalteksti
- Eesti infosilt varjab tootja enda vastava info.

E5. Millised on olnud probleemid teabe lugemisega? Võib olla mitu vastust

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu-ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti nad seda teevad, n=870

Koostise või toitumisalase teabe lugemine toitainetega rikastatud toitudel (%)

Vanuse, soo, rahvuse, hariduse lõikes

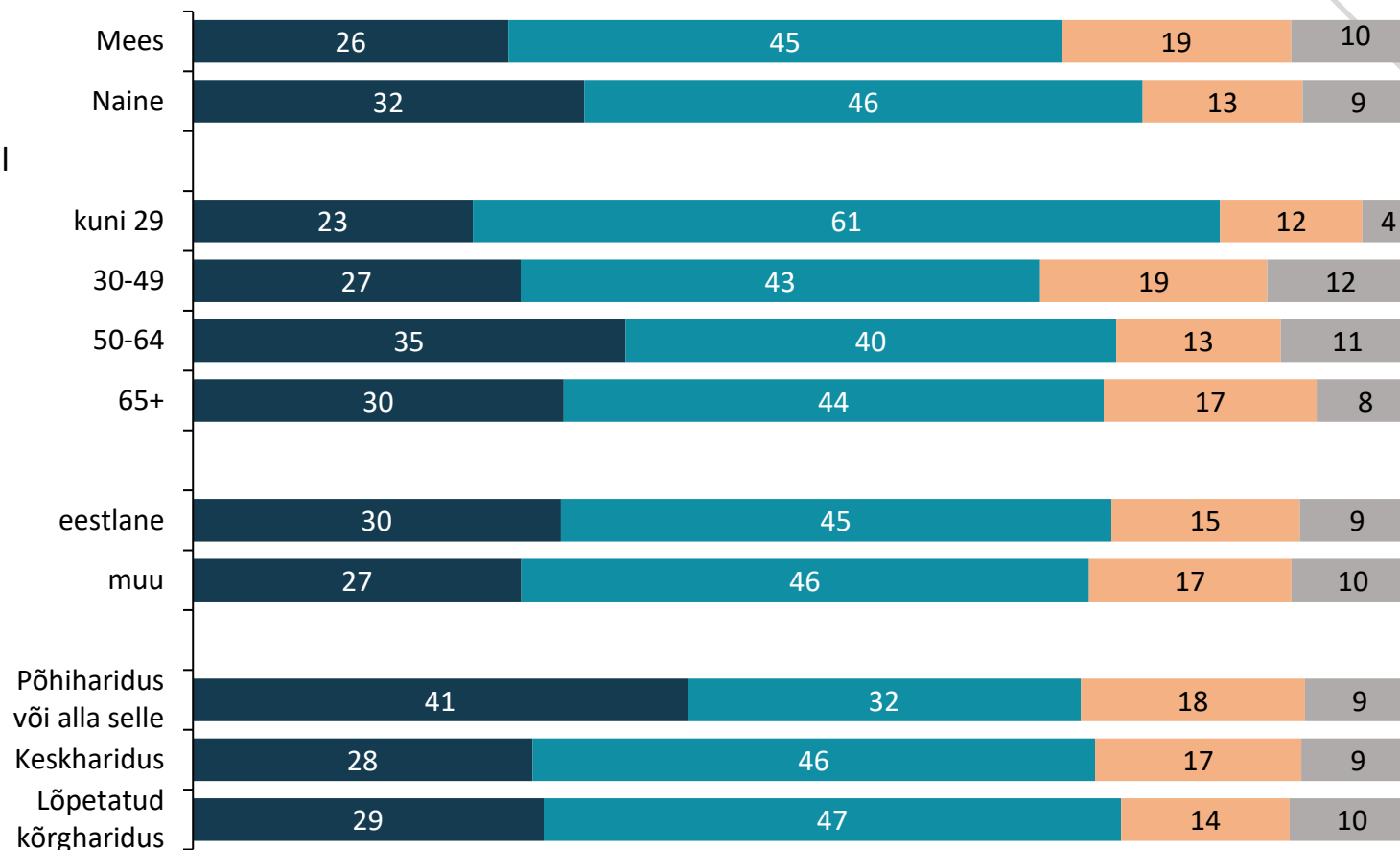
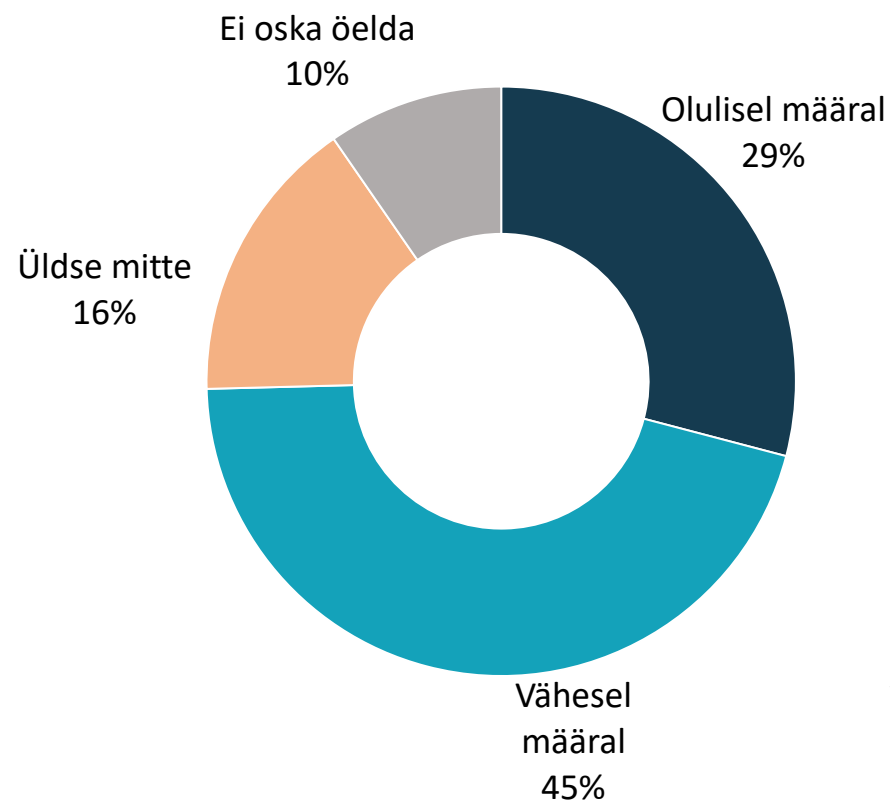
E6. Kui sageli loete toitainetega rikastatud toitude (nt vitamiinijook, kiudainetega jogurt, proteiinisnäck) koostist või toitumisalast teavet?

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu-ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti nad seda teevad, n=870

Kuivõrd mõjutaks toitumisealase teabe lihtsam ja arusaadavam esitusviis pakendi esiküljel muutma oma tarbimist (%)

Vanuse, soo, rahvuse, hariduse lõikes

■ Olulisel määral ■ Vähesel määral ■ Üldse mitte ■ Ei oska öelda

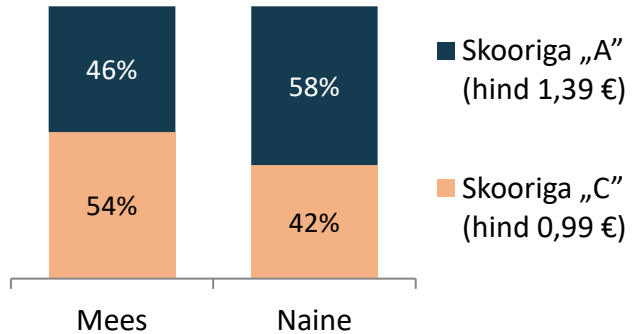
E7. Kuivõrd mõjutaks toitumisealase teabe (energiasisaldus, rasvad, valgud, suhkrud jne) lihtsam ja arusaadavam esitusviis pakendi esiküljel Teid muutma oma tarbimist või mõjutaks Teid toidu ostmisel?

Vastajad, kes loevad kasvõi mõnikord toidu-ja joogipakendil esitatud märgistust või ei oska öelda, kui tihti nad seda teevad, n=870

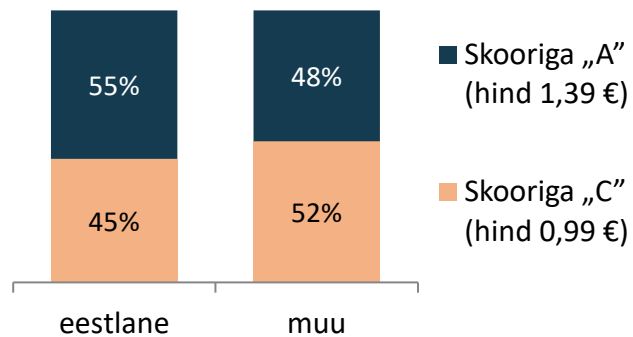

Millise toote ostaksite?

Sugu

Rahvus

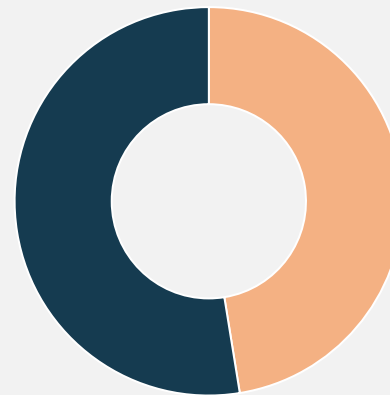
Skooriga „A”

Skooriga „C”

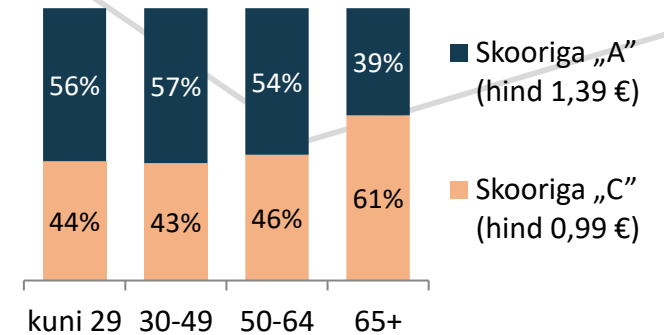

Skooriga „A” (hind 1,39 €)
53%

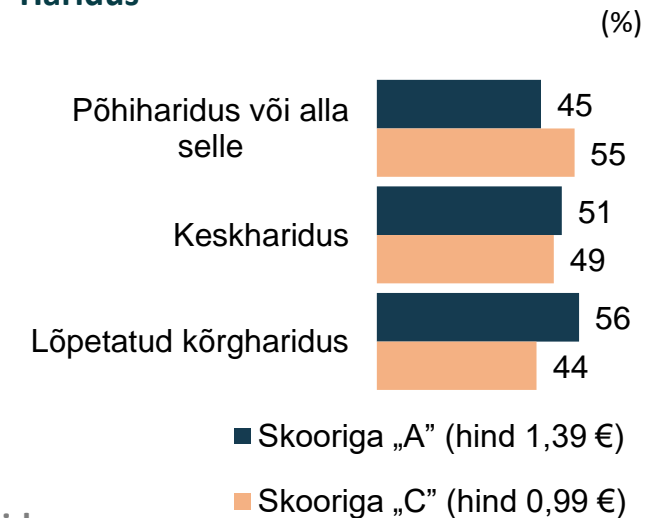

Skooriga „C” (hind 0,99 €)
47%

Vanus

Haridus

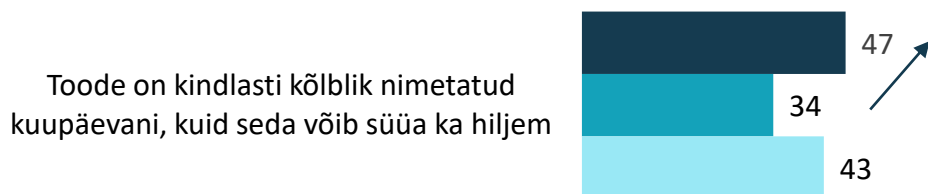
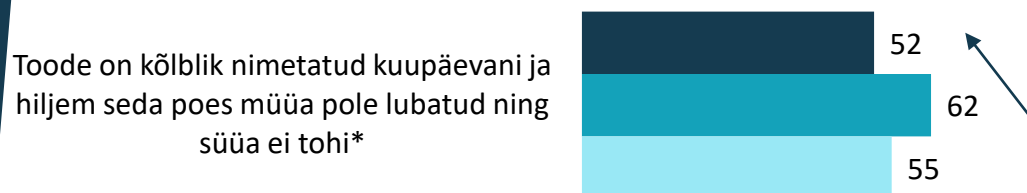

E8. Millise toote ostaksite, kui teate, et toitumislase teabe märgisüsteem soovitab valida parema hinnanguga tooteid („A” ja roheline on toiteväärtuselt parim)?

„Kõlblik kuni” ja „Parim enne” väljend

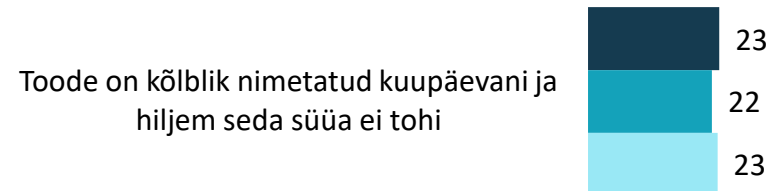
„Kõlblik kuni”

■ 2023 ■ 2019 ■ 2014

„Parim enne”

■ 2023 ■ 2019 ■ 2014

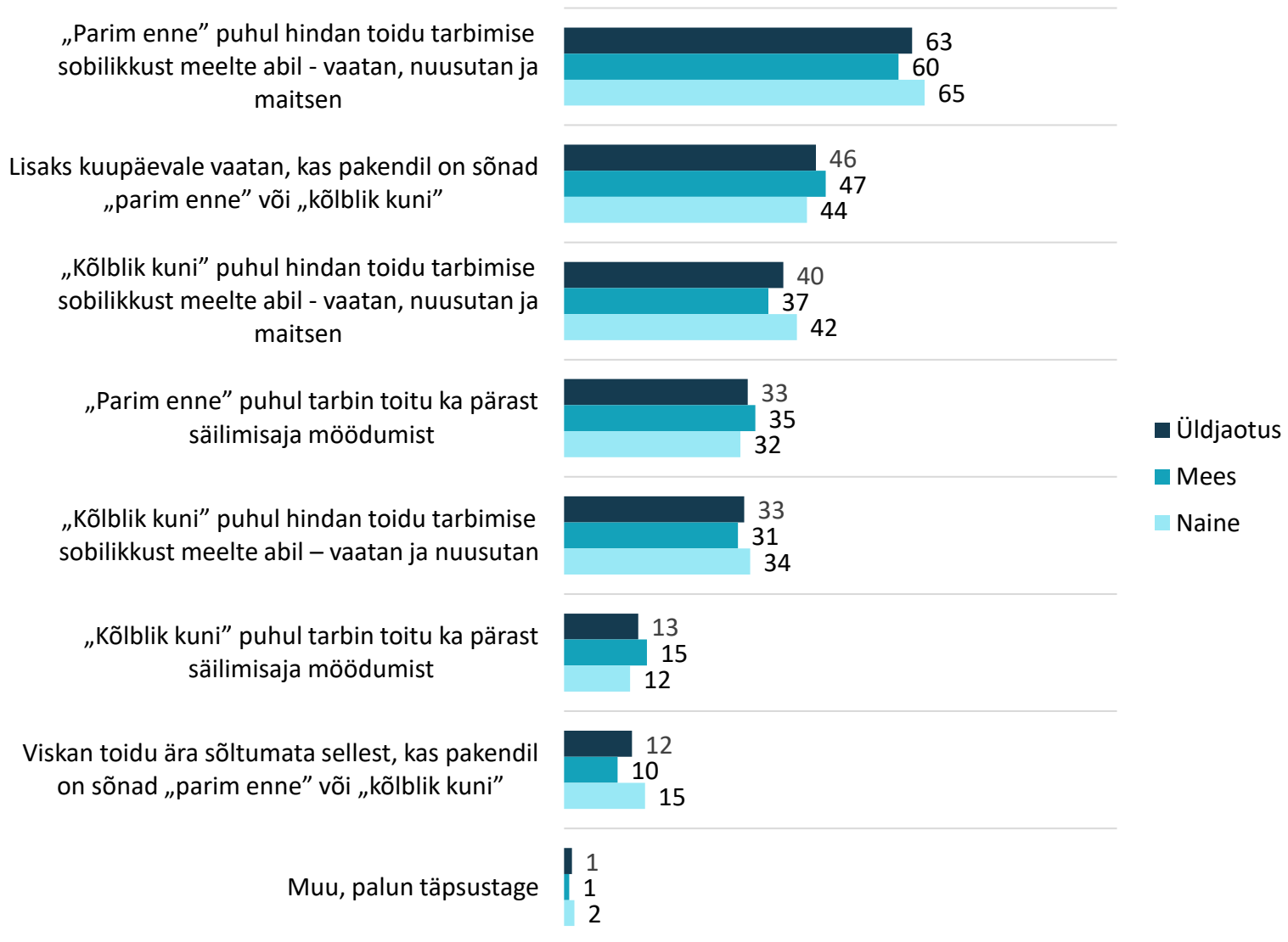

* 2014 oli vastusevariandiks “Toode on kõlblik nimetatud kuupäevani ja hiljem seda poes müüa pole lubatud ning kodus süüa ei tohi”

E9. Kas „kõlblik kuni” väljend koos kuupäevaga tähendab Teie arvates, et ?
Kõik vastajad, n=916

E10. Kas „parim enne” väljend koos kuupäevaga tähendab Teie arvates, et ?
Kõik vastajad, n=916

Kui toidu säilimisaeg on möödas... (%)

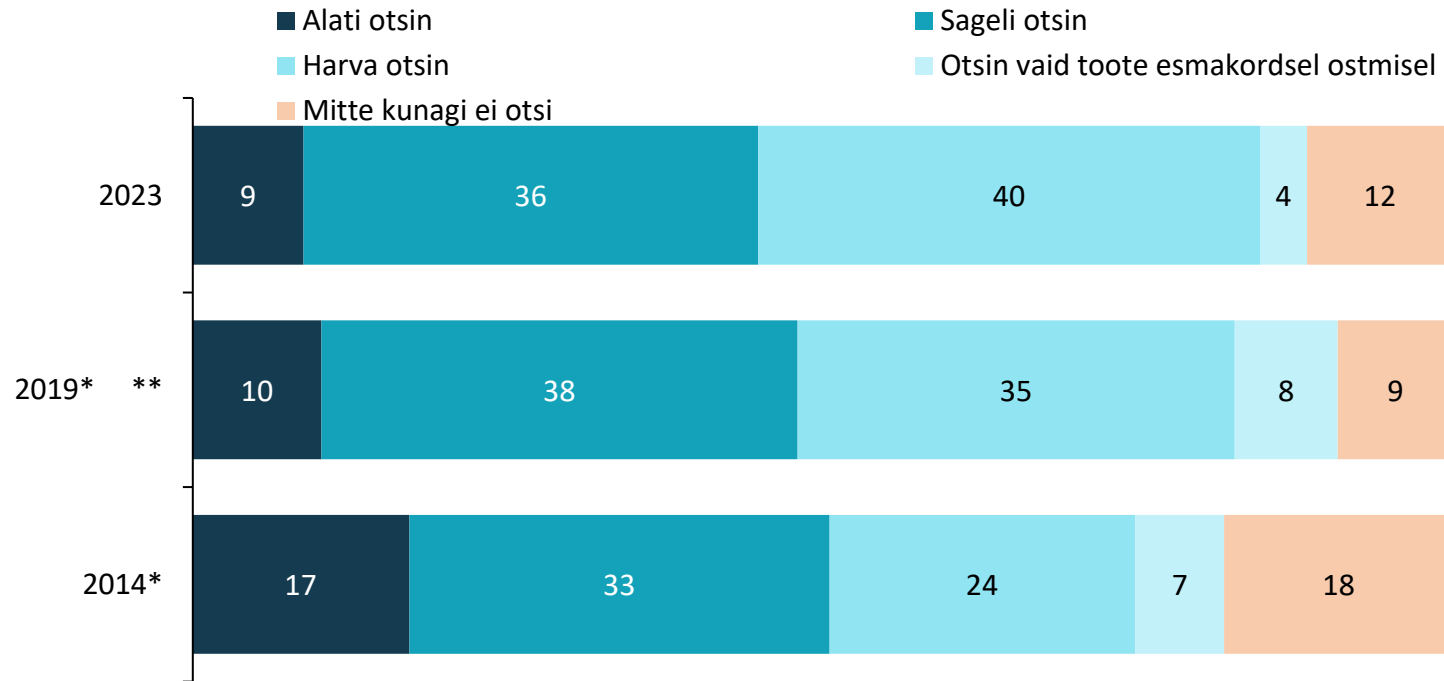

E11. Kui toidu säilimisaeg on möödas, kuidas käitute? Võib valida mitu vastust

Kõik vastajad, n=916

Teave toidu päritolumaa kohta

Toidu päritoluma teabe otsimine (%)

Toidu päritoluma teavet otsib alati 9% ja sageli 36% vastanutest. Võrreldes 2019. aastaga ei ole olulist muutust. 2014. aastal oli nii „alati” (17%) kui „mitte kunagi” (18%) otsijaid rohkem.

Päritoluma teabe otsimine on märksa harvem noorimas vanuserühmas (5% alati, 18% sageli), kuid sageneb vastavalt haridustaseme tõusule.

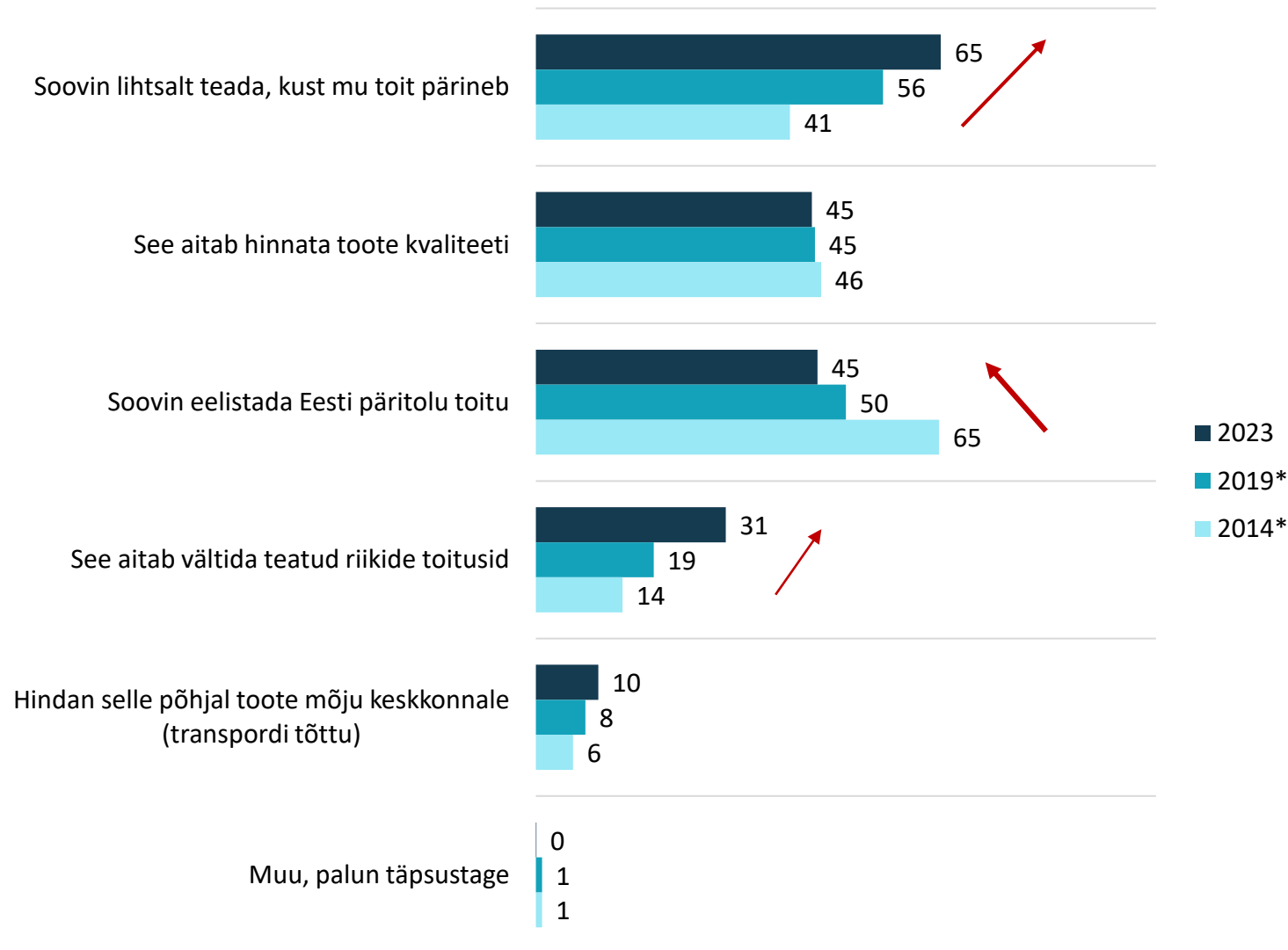
* 2014. ja 2019. aasta oli ka vastusevariant „Ei oska öelda”, kuid võrreldavuse huvides on arvatatud tulemused 100%-le ilma vastusevariandita „Ei oska öelda”

** 2019 küsiti küsimust nende käest, kes loevad märgistusi

E12. Kas Te tavaliselt otsite teavet toidu päritoluma kohta?

Kõik vastajad, n=916

Põhjused päritolumaa otsimiseks (%)

Päritolumaa teabe otsimise levinumaks põhjuseks on uudishimu (65%), üha enam soovitakse teada, kust on toit pärit. Samas on põhjuseks vähem oluline eestimaise toidu eelistamine. See on tähtsam vanemates vanuserühmades ja kõrgemates haridusrühmades.

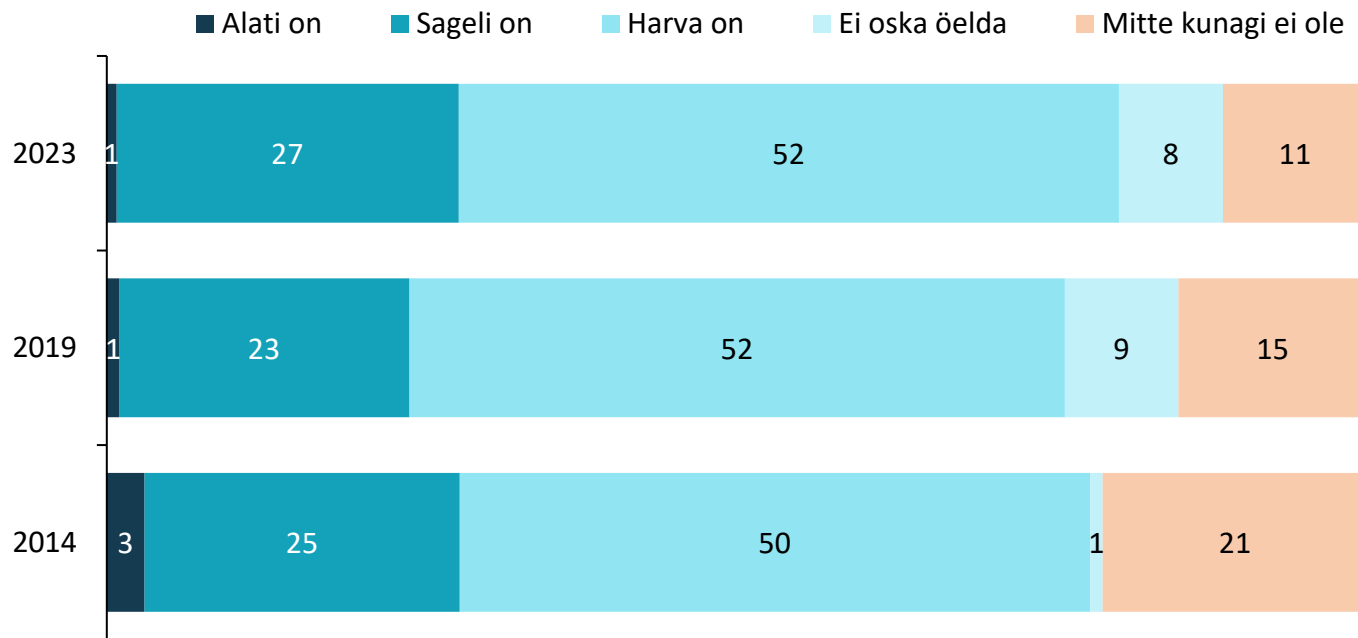
Varasemast enam otsitakse päritolumaa teavet ka selleks, et vältida teatud riikide toitusid.

* 2014 ja 2019 oli küsimuse sõnastus „Palun nimetage kuni kolm peamist põhjust, miks Te otsite märgistuselt päritoluriigi kohta teavet?“

E13. Palun nimetage kuni kolm peamist põhjust, miks Te otsite päritoluriigi kohta teavet

Vastajad, kes otsivad (ka harva) teavet toidu päritolumaa kohta, n=812

Probleemid toote päritolumaast arusaamisega (%)

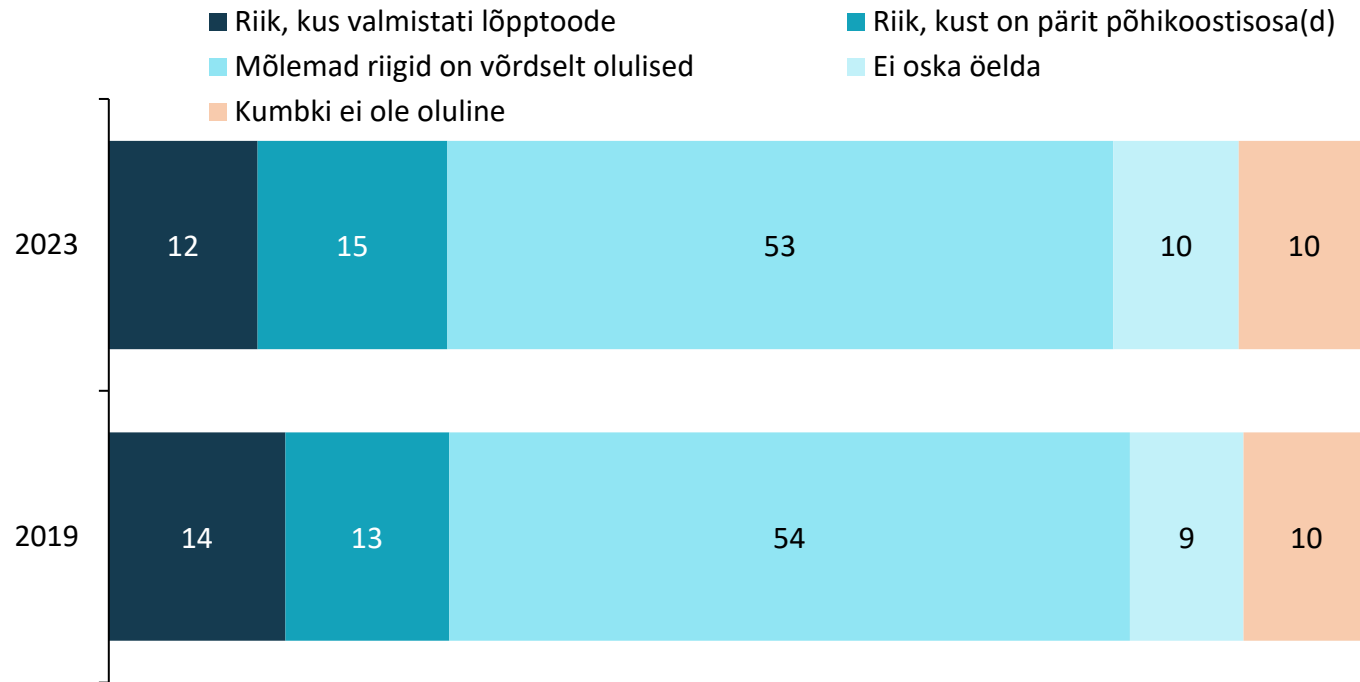
27% neist, kes otsivad teavet toidu päritoluma kohta, vastavad, et sellest arusaamisega on sageli probleeme, 1% vastab, et probleeme on alati. Kokku seega 28%.

52% hindab, et probleeme toote päritolumaast arusaamisega on harva.

Probleeme on mõnevõrra enam kui 2019. aasta uuringus (siis kokku 24%).

E14. Kuivõrd on Teil olnud probleeme toote päritolumaast arusaamisega?
Vastajad, kes otsivad (ka harva) teavet toidu päritoluma kohta, n=812

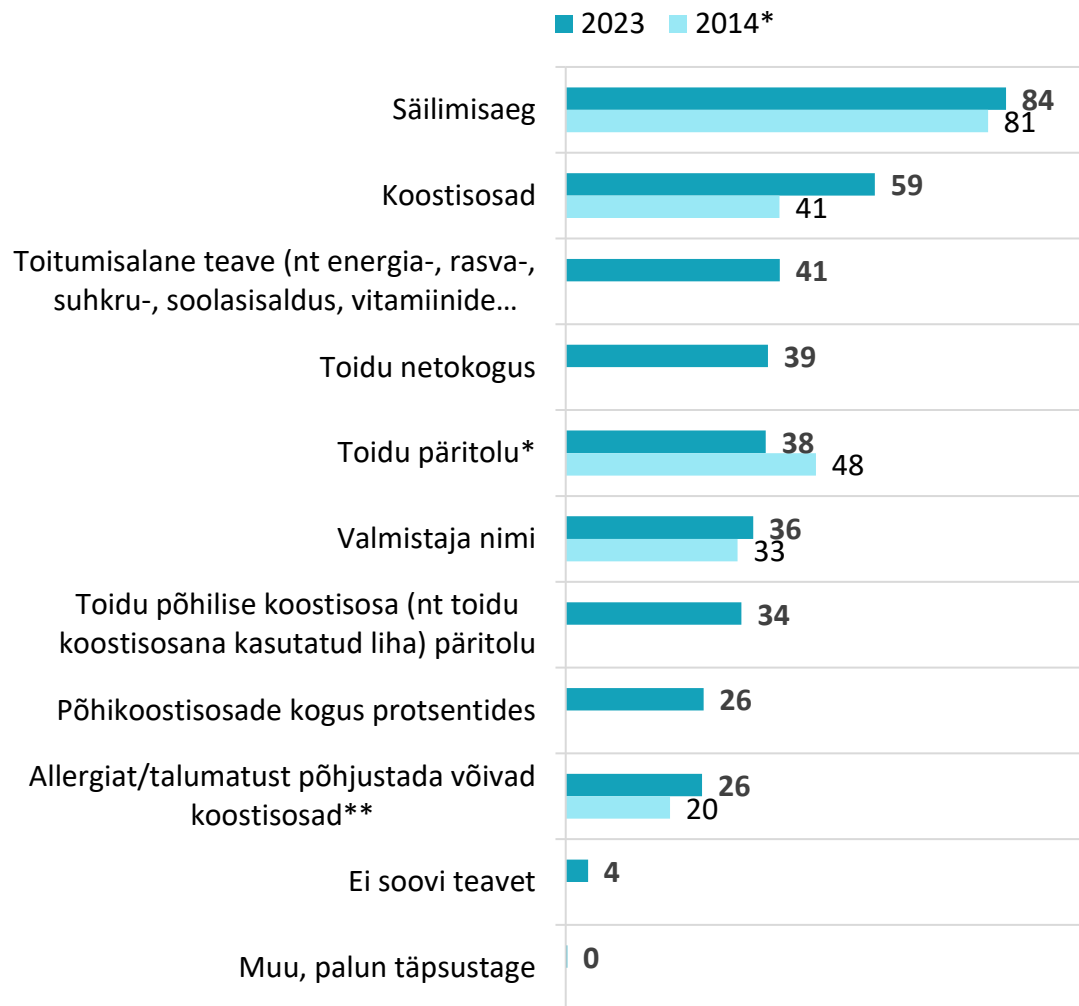
Toote päritoluna on oluline... (%)

Toote päritoluma juures on võrdselt oluline nii lõpptoote valmistamise riik kui riik, kus on valmistatud põhikoostisosad. Sama ilmnes ka 2019. aasta uuringus.

Soovitud teave pakendamata toidu kohta (%)

* 2014 oli vastusevariandiks „Päritolumaa“

** 2014 oli vastusevariandiks „Allergiat põhjustada võivate ainete loetelu“

Peamiselt soovitakse pakendamata toidu kohta teada säilimisaega, mida nimetab 84% küsitletutest.

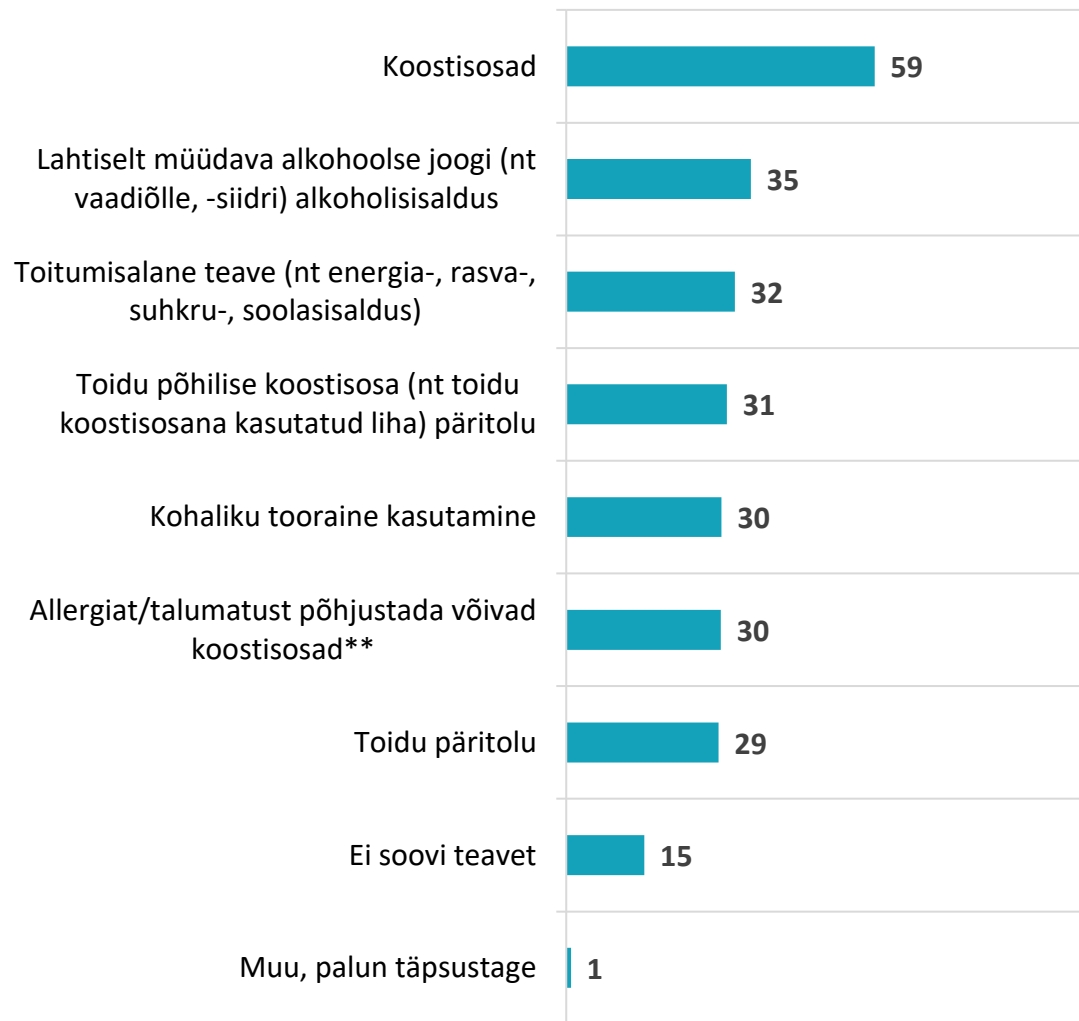
Sageduselt teisena soovitakse infot toidu koostisosade kohta (59%) ning seda nimetatakse oluliselt sagedamini kui 2014. aastal (siis 41%).

* 2014 oli küsimuse sõnastus, „Millisest infost oleksite huvitatud kaupluses pakutavate pakendamata toitude puhul?“

E17. Millist teavet soovite müügi pakendis pakendamata toidu (nt kaupluses lahtiselt müüdava salati ja küpsiste või kohvikus kaasamüüdava koogi) kohta? Võib valida mitu vastust

Kõik vastajad, n=916

Soovitud teave toitlustusasutuses pakutavate jookide ja toitude kohta (%)

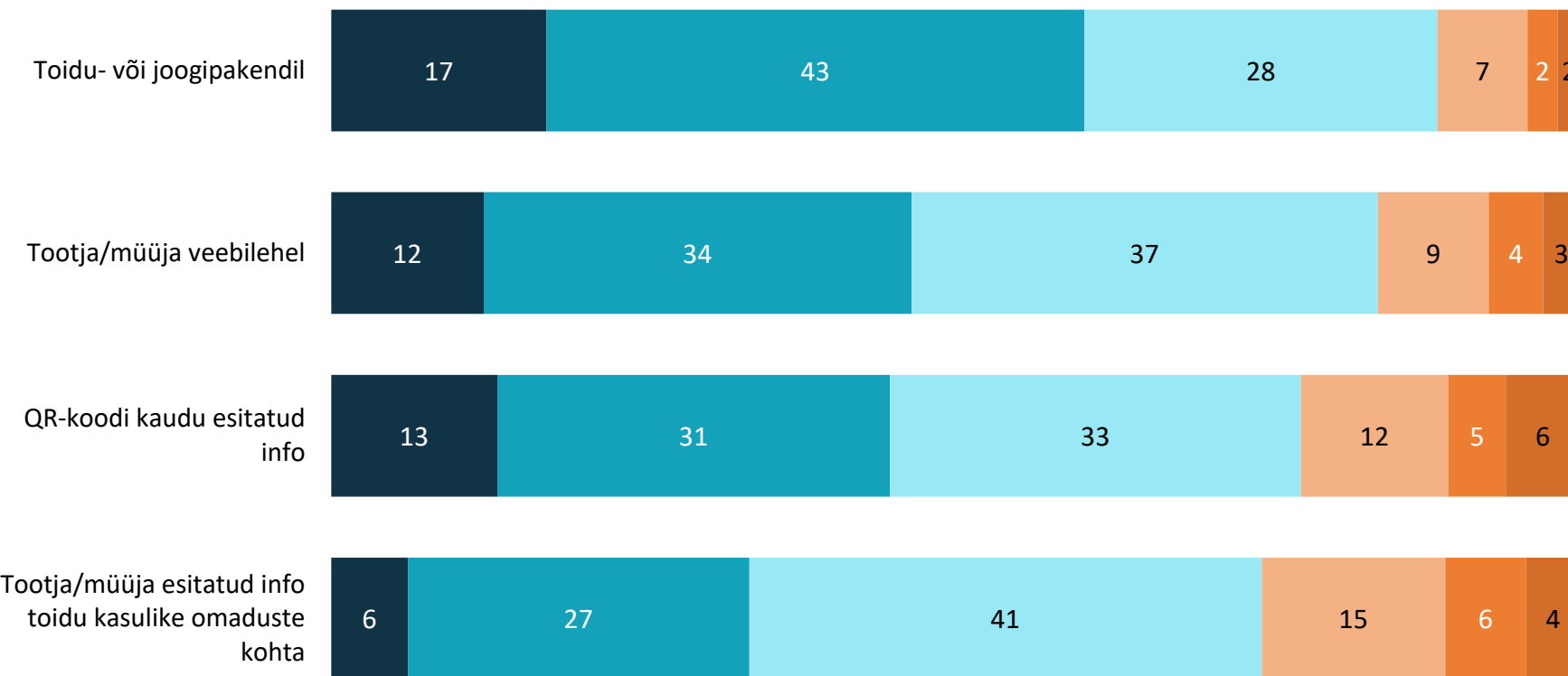
Toitlustusasutustes pakutavate toitude ja jookide puhul soovitakse kõige rohkem infot koostisosade kohta (59%).

E18. Millist teavet soovite toitlustusasutuses (nt restoranis, kohvikus, pubis) serveeritava või kaasa tellitava toidu kohta? Võib olla mitu vastust

Kõik vastajad, n=916

Toidu- või joogiteabe usaldusväärsus(%)

■ 5 - Usaldan täielikult ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1 ■ 0 - Ei usalda üldse

Keskmine hinnang

Skaalal 0-5, kus 1 – Ei usalda üldse ja 5 – Usaldan täielikult

0 1 2 3 4 5

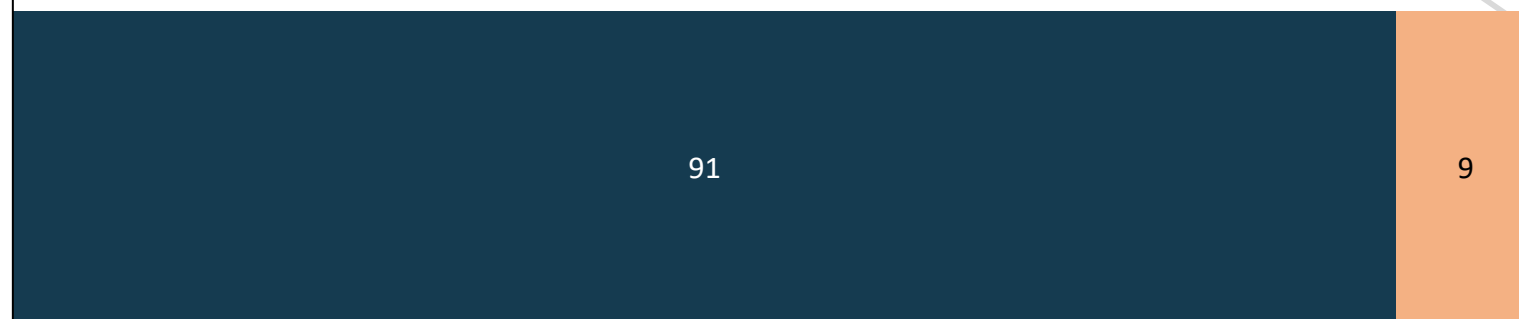
E19. Kuivõrd Te usaldate esitatud teavet toidu või joogi kohta?

Kõik vastajad, n=916

Eelistatud info nägemise viis (%)

- ...kirjalikult esitatud infot, nt toote pakendil või menüüs
- ...elektrooniliste vahendite, nt QR-koodi või veebilehe, kaudu esitatud infot
- Muu, palun täpsustage

ÜLDJAOTUS

■ ...kirjalikult esitatud infot, nt toote pakendil või menüüs

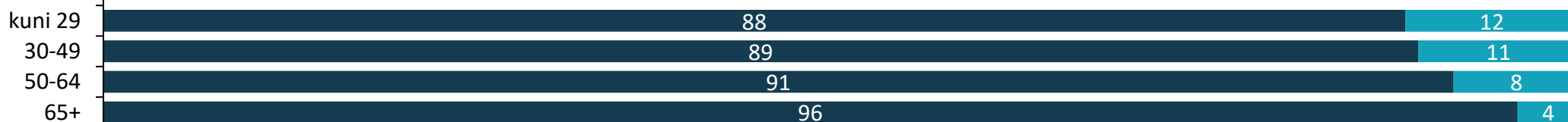
■ ...elektrooniliste vahendite, nt QR-koodi või veebilehe, kaudu esitatud infot

■ Muu, palun täpsustage

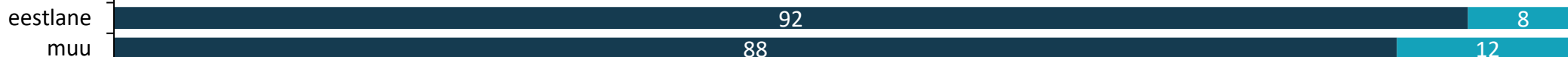
SUGU

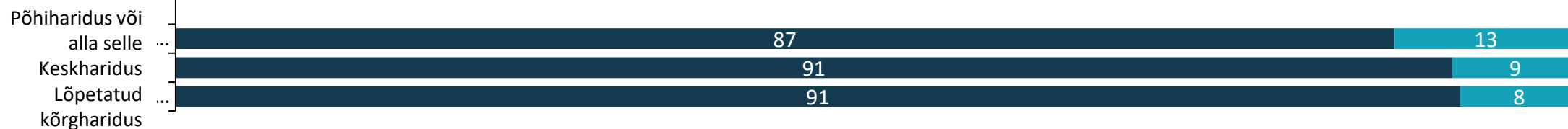
VANUS

RAHVUS

HARIDUS

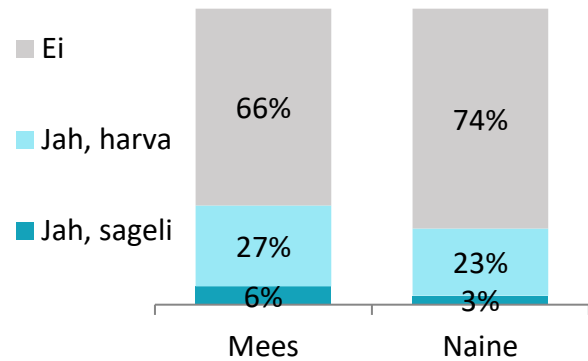

E20. Kas Te eelistate...

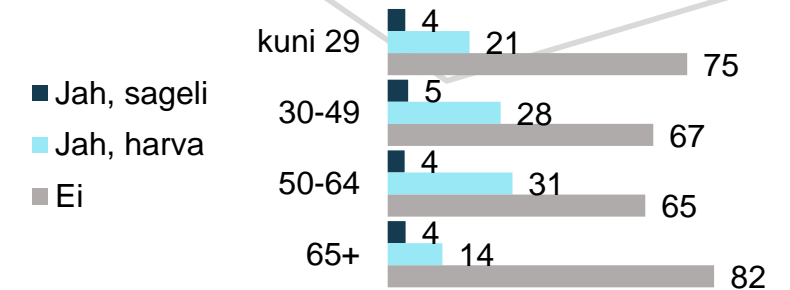
Kõik vastajad, n=916

QR-koodi vahendusel esitatud teabe lugemine

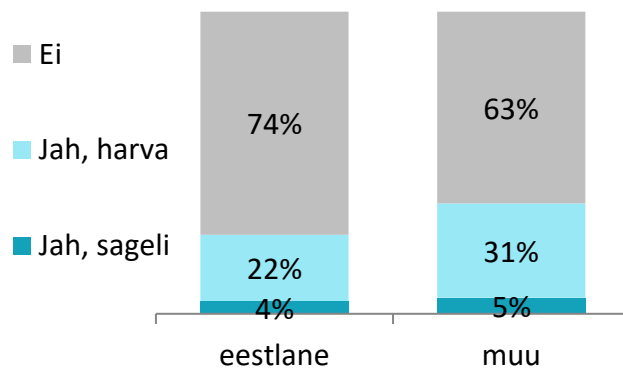
Sugu

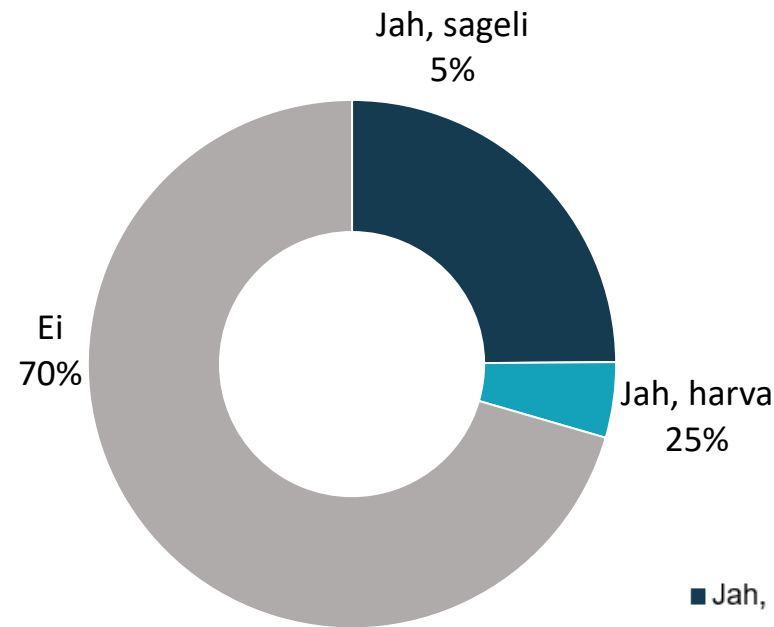
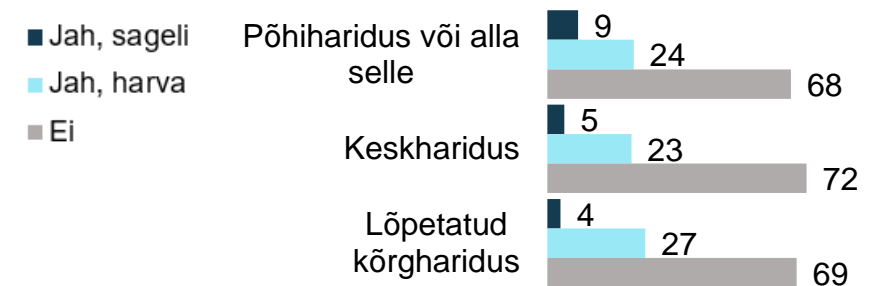
Vanus

Rahvus

Haridus

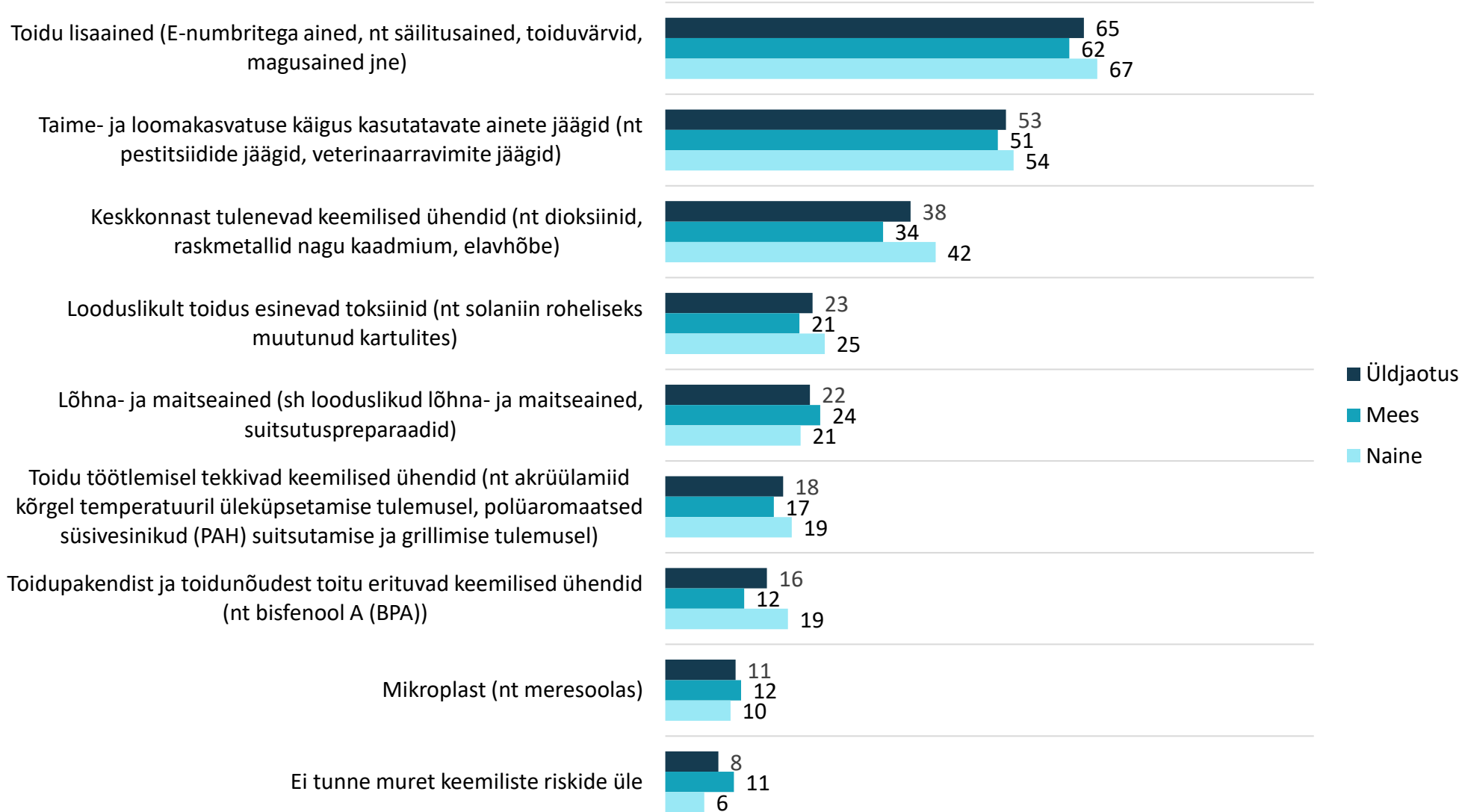

E21. Kas Te loete toidu- või joogikaupade ostmisel QR-koodi vahendusel esitatavat teavet?

Kõik vastajad, n=916

Keemilised riskid

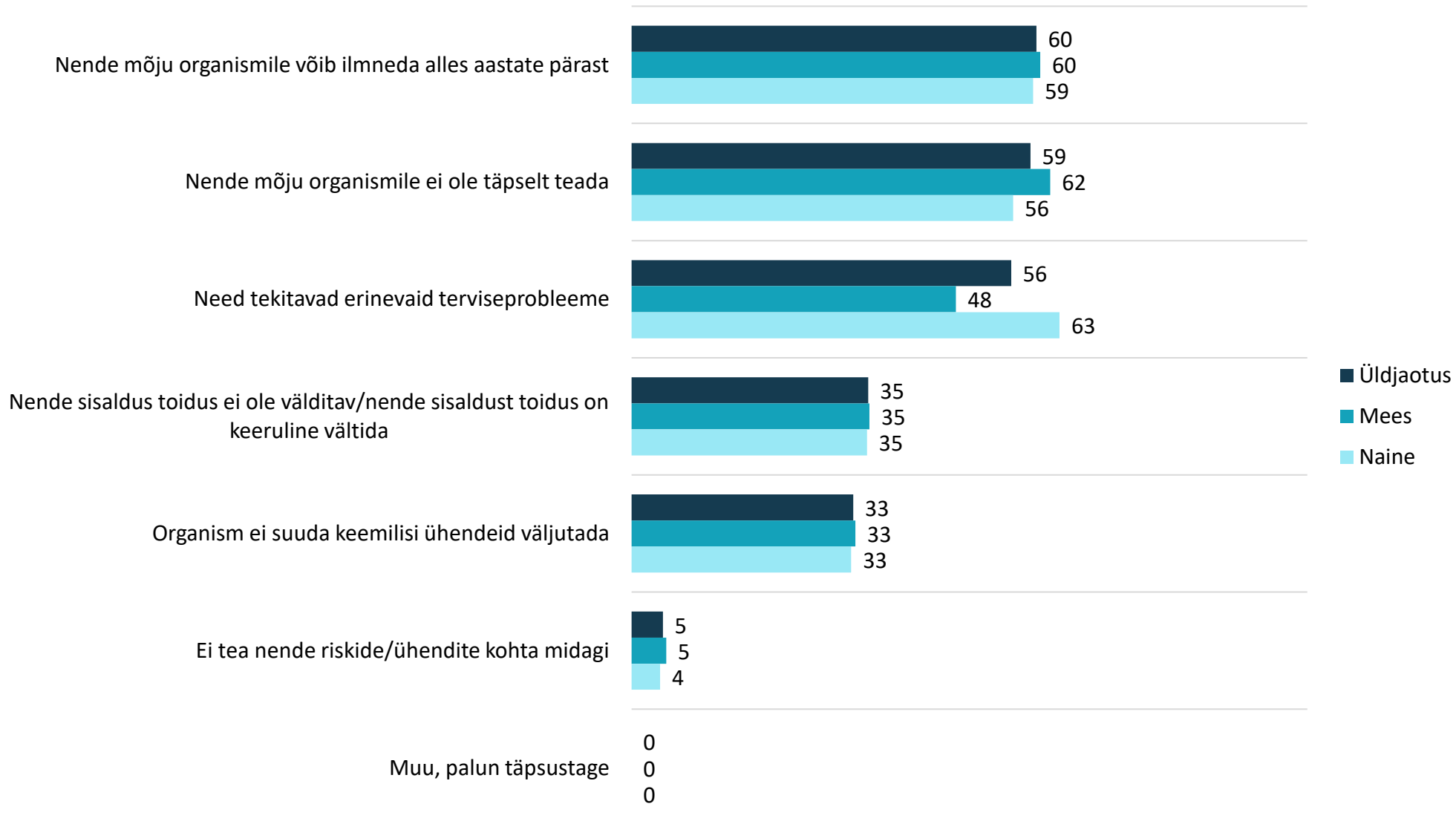
Murettekitavamad keemilisemad riskid vastajate jaoks (%)

F1. Milliseid keemilisi riske/ühendeid toidus peate kõige murettekitavamaks/tõsisemaks? Valige kuni 3 vastusevarianti

Kõik vastajad, n=916

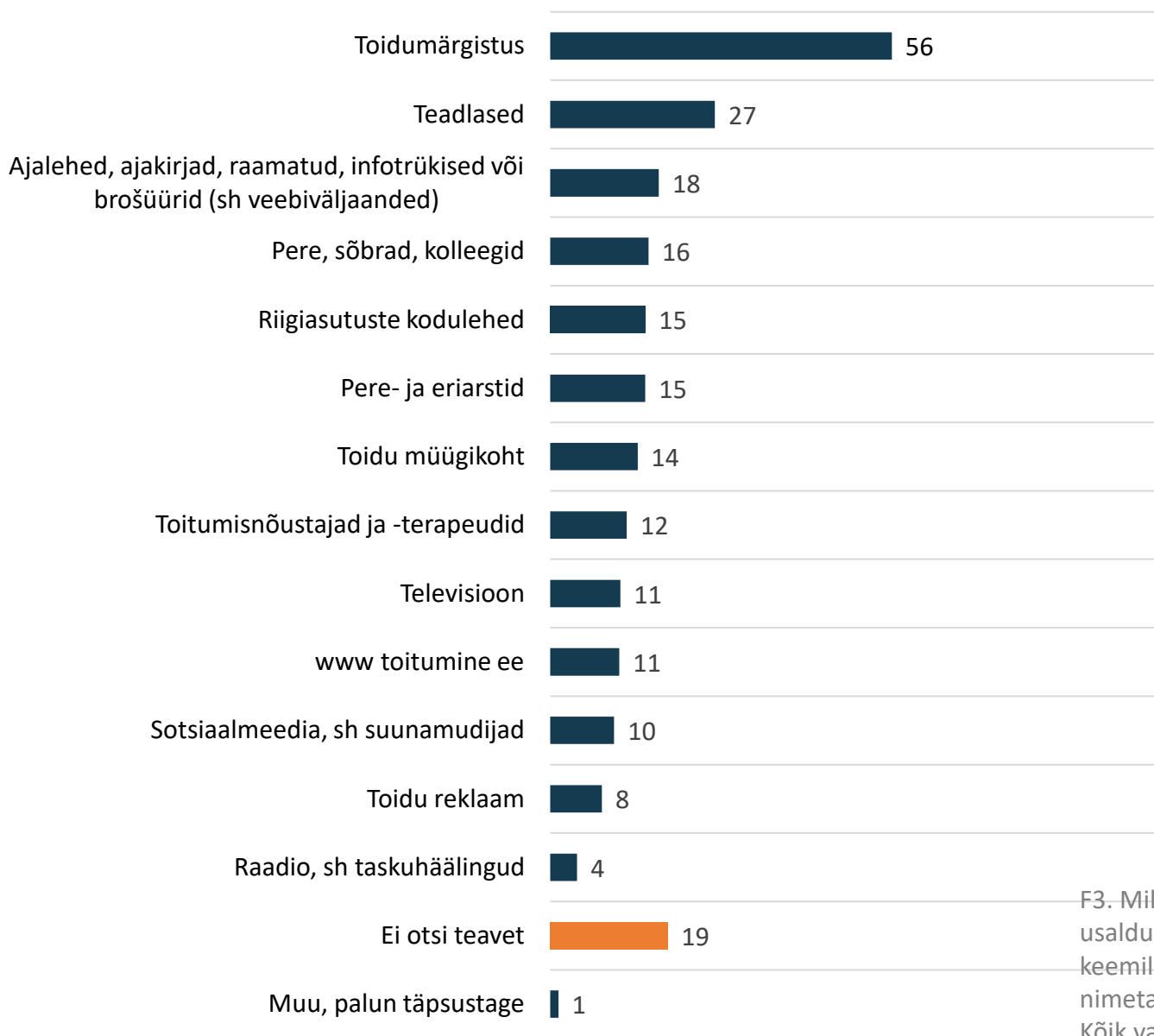
Mure põhjused (%)

F2. Millistel põhjustel tunnete muret toidus sisalduvate keemiliste riskide/ühendite pärast? Võib nimetada mitu põhjust
Vastajad, kes tunnevad muret (teatud) keemiliste riskide üle n=842

Usaldusväärsed allikad, kust tavaliselt otsitakse infot toidus sisalduvate keemiliste riskide/ühendite kohta (%)

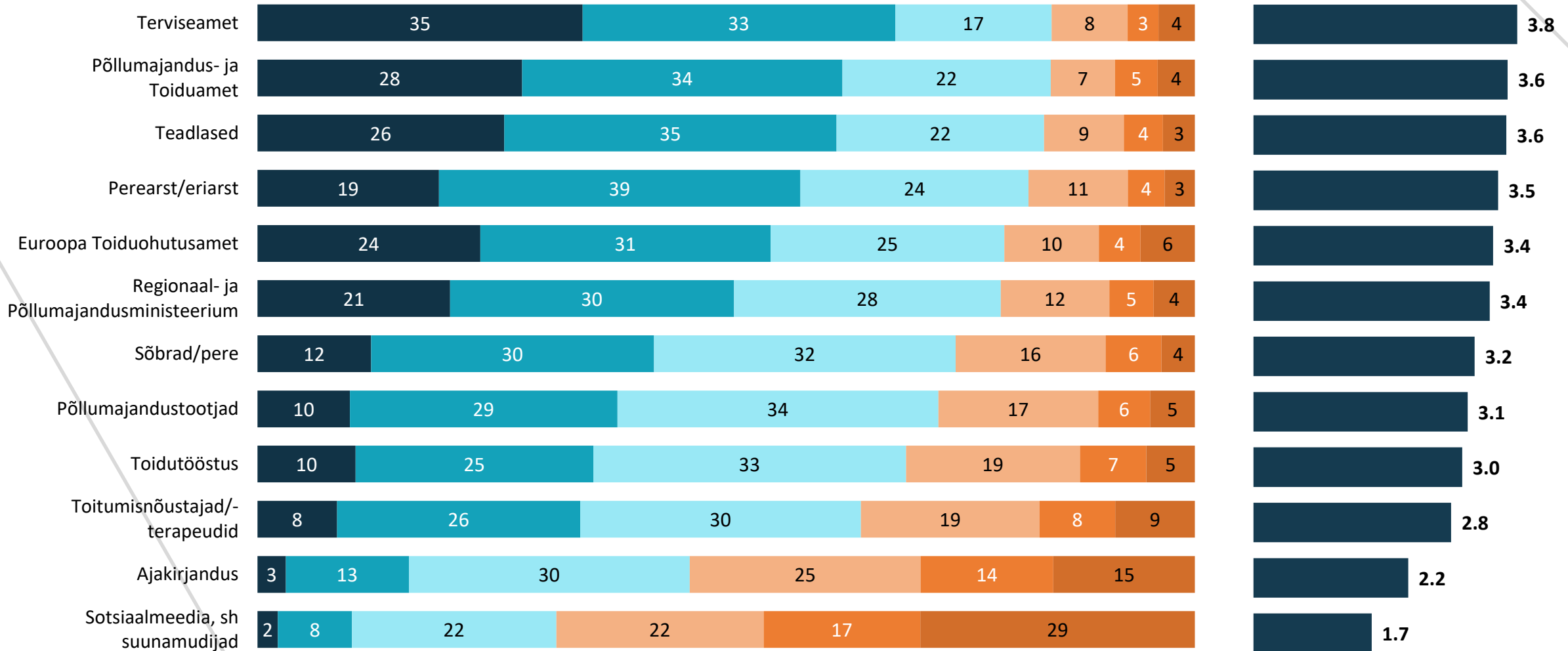

F3. Millistest allikatest Te tavaliselt otsite/saate usaldusväärset infot toidus sisalduvate keemiliste riskide/ühendite kohta? Võib nimetada mitu allikat
Kõik vastajad, n=916

Keemiliste riskide/ühendite kohta otsitava info allikaks nimetatakse peamiselt toidumärgistust (nimetab 56% küsitletutest). Teiseks allikaks nimetatakse teadlasi (27%).

Hinnang allikate jagatavale info usaldusväärsele (kui avastatakse toiduga seoses tõsine keemiline risk inimese tervisele) (%)

■ 5 - Usaldan täielikult ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1 ■ 0 - Ei usalda üldse

Keskmine hinnang

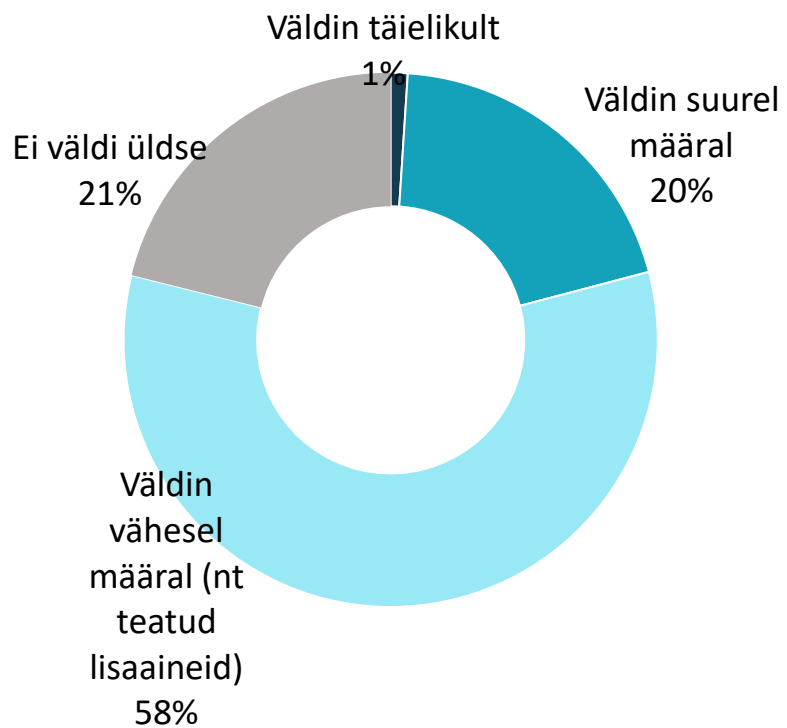
Skaalal 0-5, kus 0 – Ei usalda üldse ja 5 – Usaldan täielikult

0 1 2 3 4 5

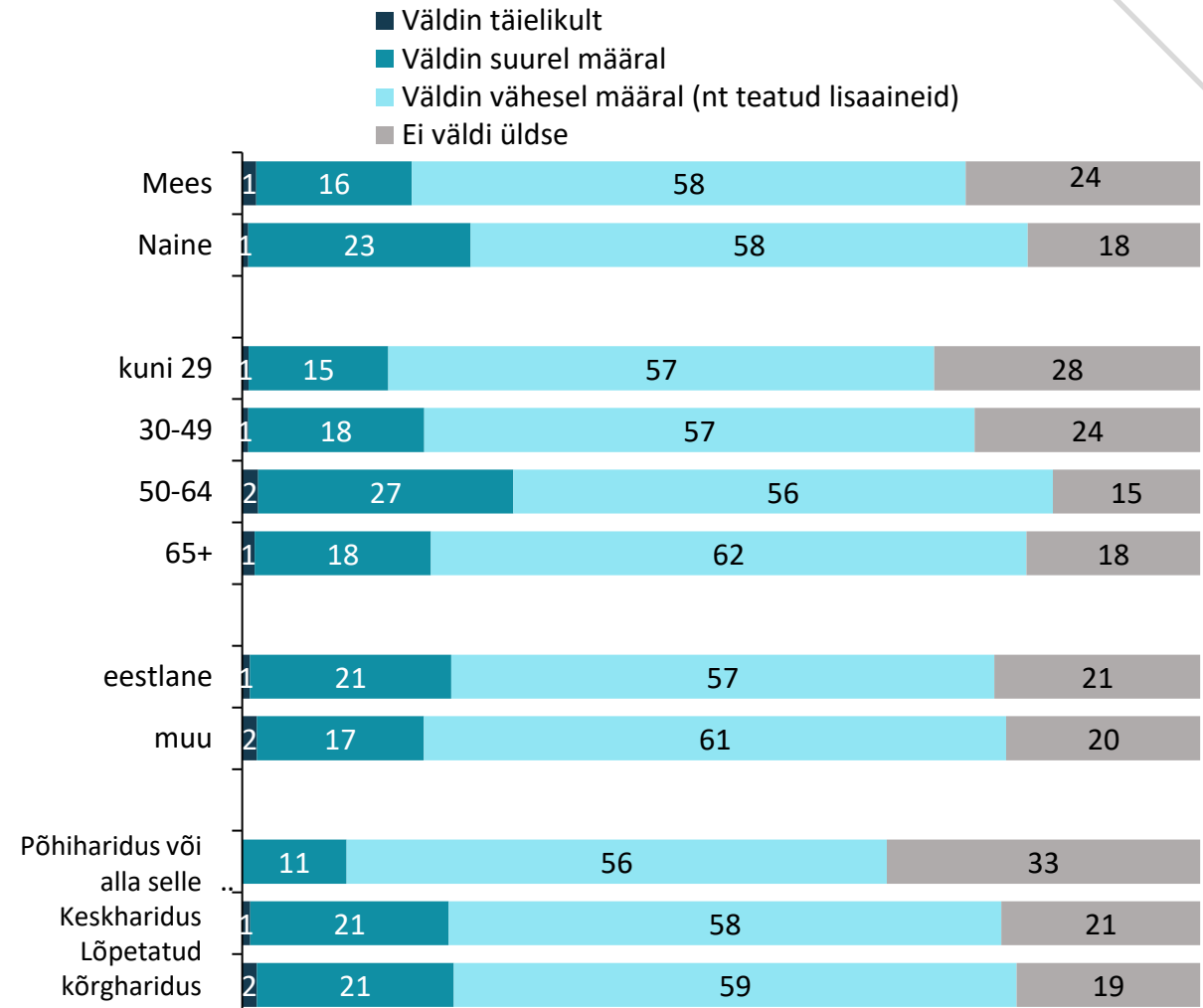
F4. Oletame, et Teie poolt tarbitud toiduga seoses avastatakse tõsine keemiline risk inimese tervisele. Kui palju Te usaldate järgmiste allikate jagatavat infot (0 - Ei usalda üldse ja 5 - Usaldan täielikult)? Hinnake igat allikat

Kõik vastajad, n=916

Lisaainete vältimine toidu ostmisel (%)

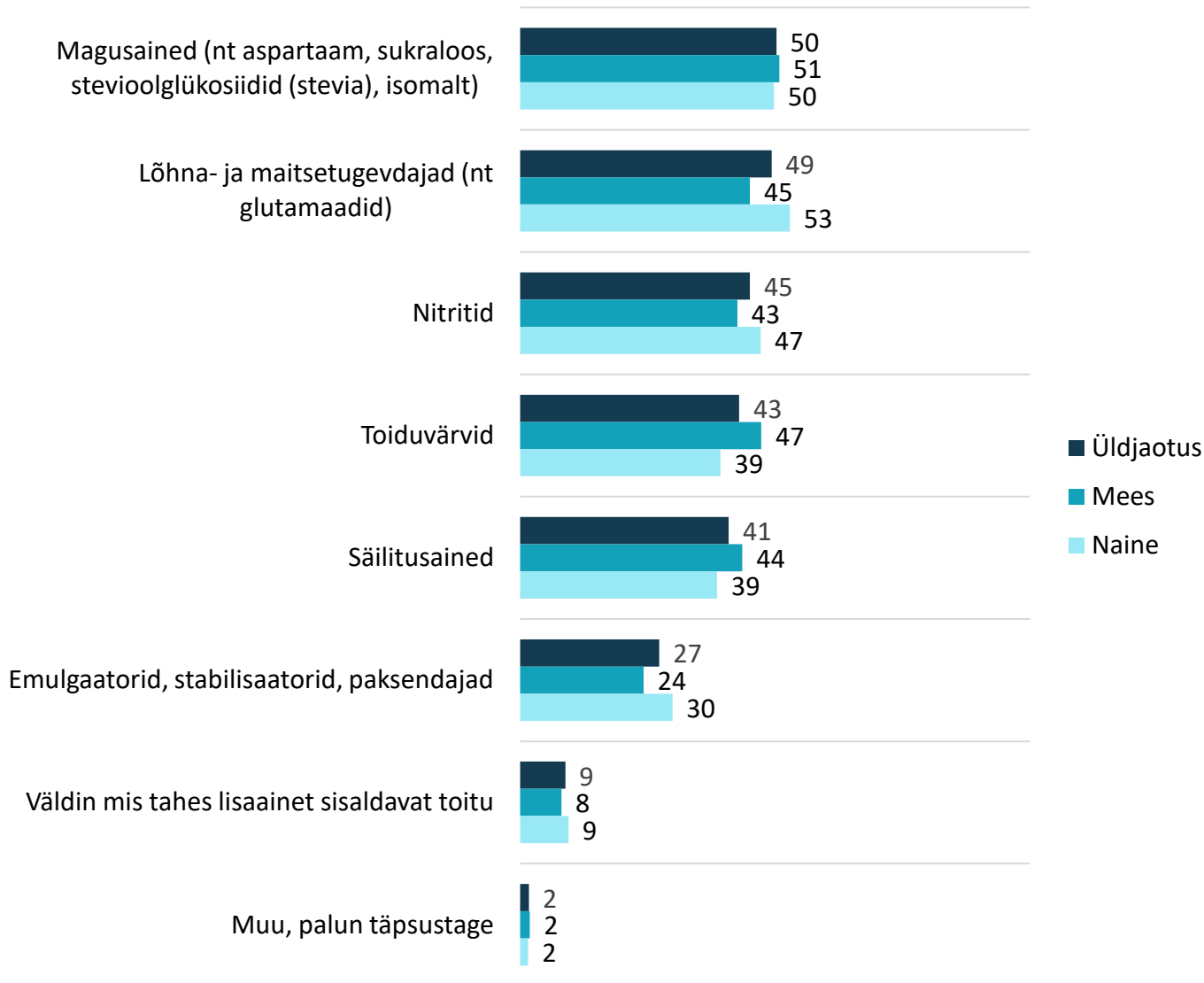
Vanuse, soo, rahvuse, hariduse lõikes

F5. Millisel määral väldite toidu lisaaineid (E-numbritega ained, nt säilitusained, toiduvärvid, magusained) sisaldavate toitide ostmist?

Kõik vastajad, n=916

Lisaained, mida välditakse (%)

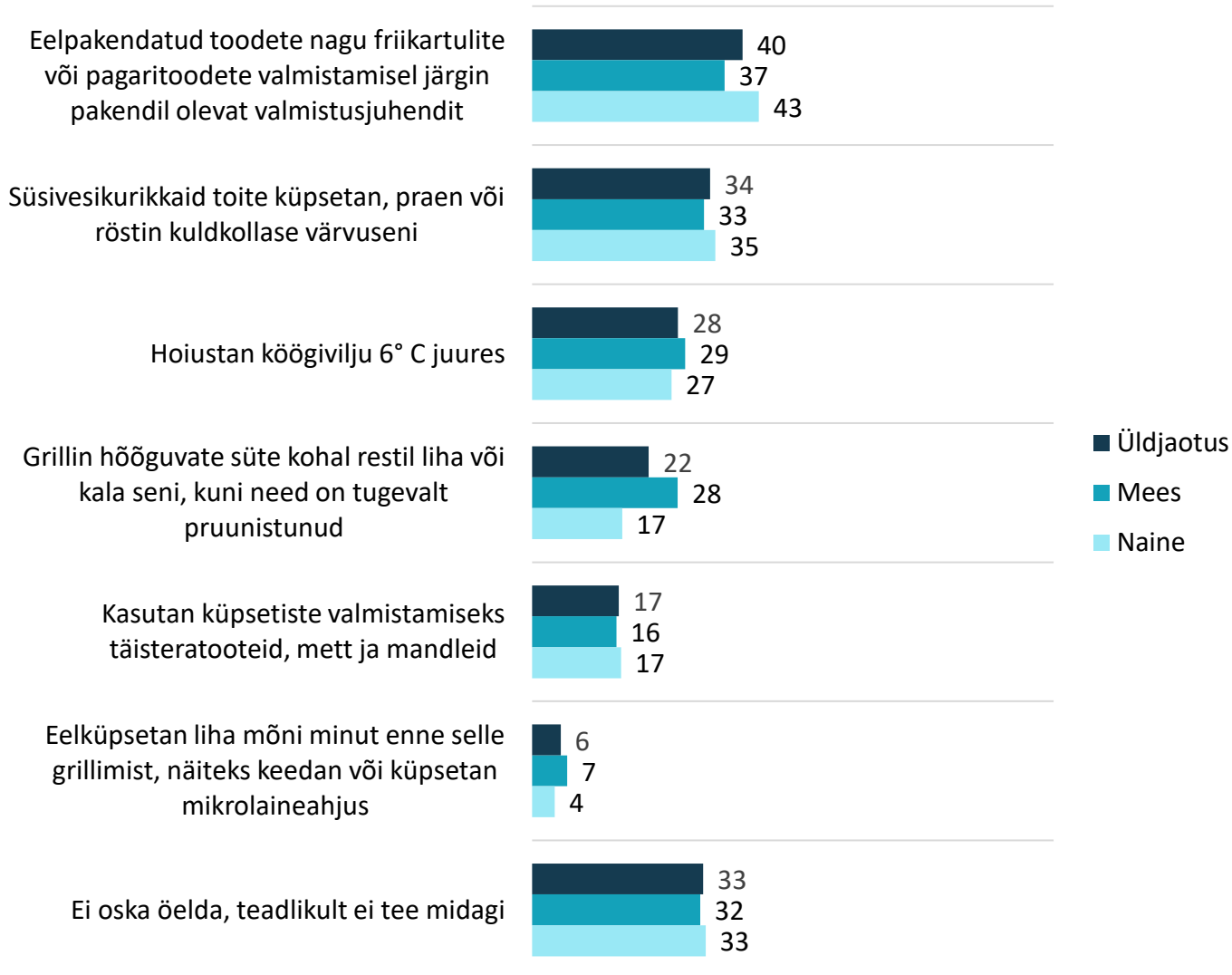
„Muu“ vastused:

- Ma ei tea nime, aga mingi keemia
- Sõltub kogustest ja koostisainetest
- Sulfit
- Suhkur
- Putukajahust tehtud tooteid
- Proovin vältida nii palju kui võimalik.
- oleneb toiduainest
- jälgin nii öelda vanaema reeglit, et kui toidus on 6 või rohkem E-ainet ei saa seda enam väga toiduks nimetada. Kõikide E ainete mõju ei ole meelde jätanud ja see ei tundu ka nagu mõttekas. Seega järgin üldiselt seda reeglit.
- Ei tea x2
- Ei saa vältida, kuna ilma nende lisaaineteta ei olegi võimalik hulgitootmine
- Ma ei tee seda

F6. Milliseid toidu lisaaineid sisaldavaid toite väldite? Võite nimetada mitu varianti

Vastajad, kes vädivad täielikult või mingil määral lisaaineid, n=725

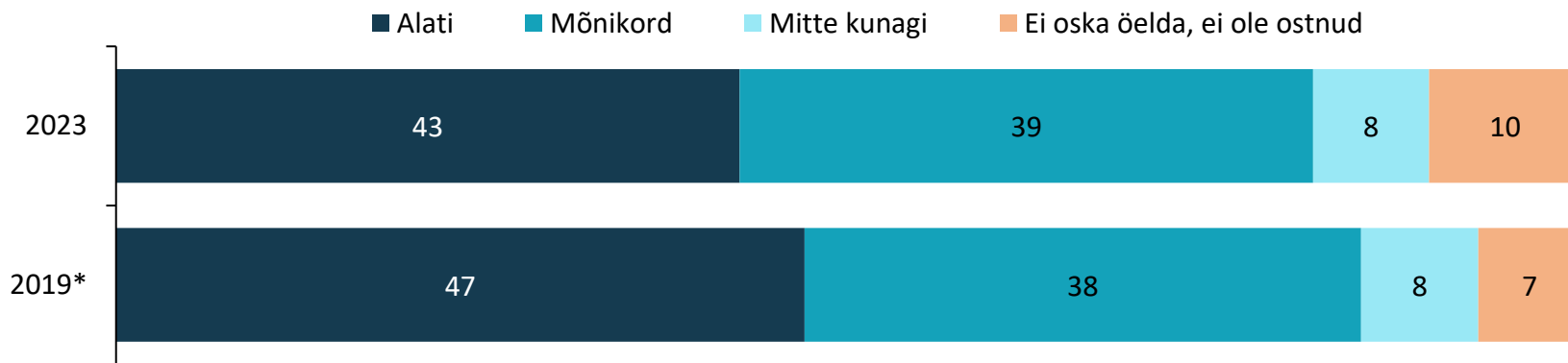
Ohtlike keemiliste ainete tekke vältimine toitu valmistades (%)

Ohtlike keemiliste ainete tekke vältimiseks toidu valmistamisel kasutatakse peamiselt 3 lahendust:

- järgitakse pakendil olevat valmistusjuhendit
- süsivesikurikkaid toite küpsetatakse kuld kollase värvuseni
- köögivilju hoiustatakse 6 °C juures

Kasutustingimuste jälgimine plastist toidunõusid, sh säilituskarpi, toidukilet ostes (%)

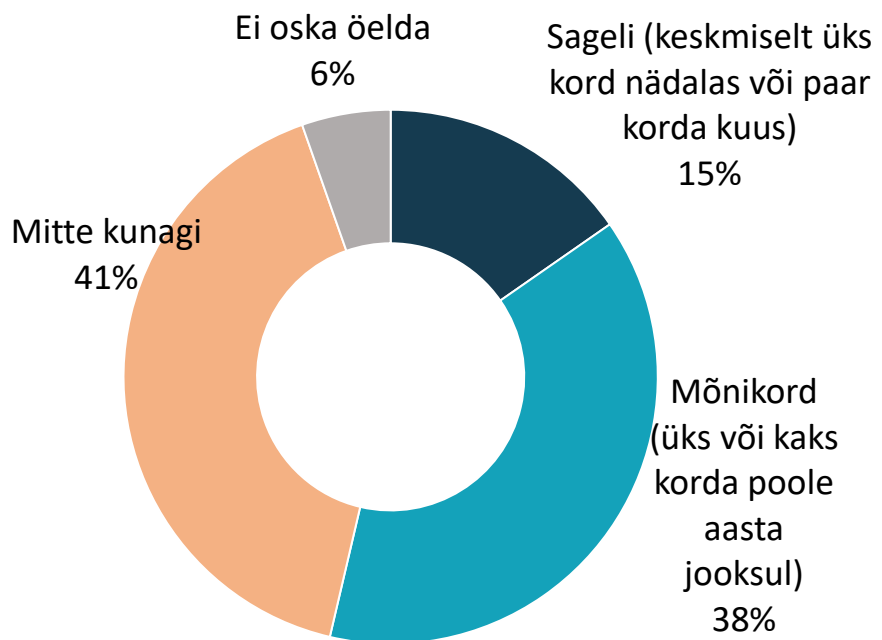
Plastist toidunõude ostmisel jälgib nende kasutustingimusi enda sõnul alati 43% ning mõnikord 39% küsitletutest. Need vahekorrad on ligilähedaselt sarnased 2019. aasta uuringu tulemustega. Keskmisest veidi teadlikumad on naised, vanemad vanuserühmad ja mitte-eestlased.

* 2019 oli sõnastus „Kas te vaatate kasutustingimusi, kui ostate uut plastist toidunõud sh säilituskarpi, toidukilet?“

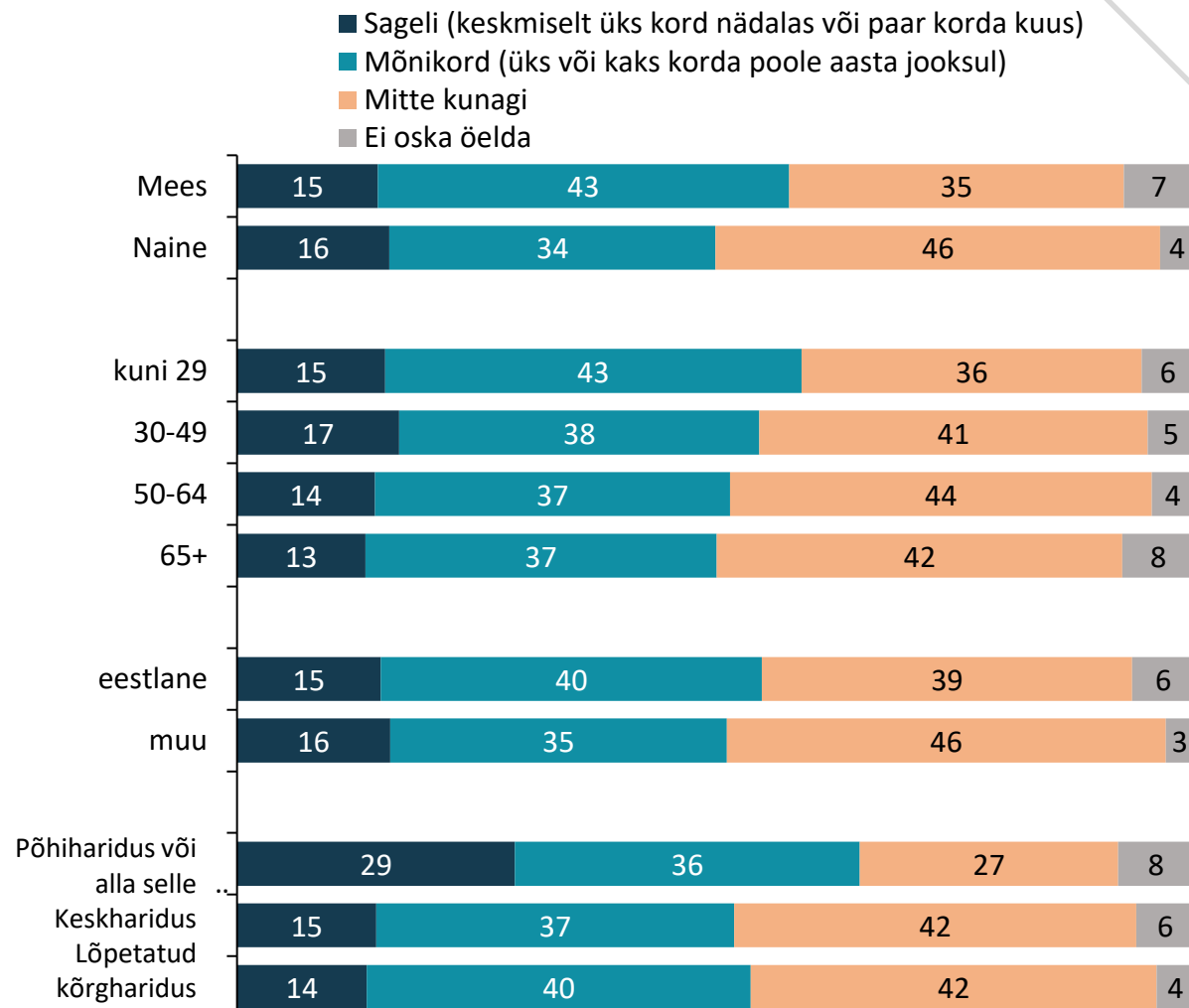
F10. Kui sageli Te vaatate kasutustingimusi (nt sobivus mikrolaineahjus kasutamiseks, kuuma toidu hoidmiseks jne), kui ostate uut plastist toidunõud, sh säilituskarpi, toidukilet?

Kõik vastajad, n=916

Plastkarbi (milles eelnevalt olnud nt jäätis või margariin) korduv kasutamine

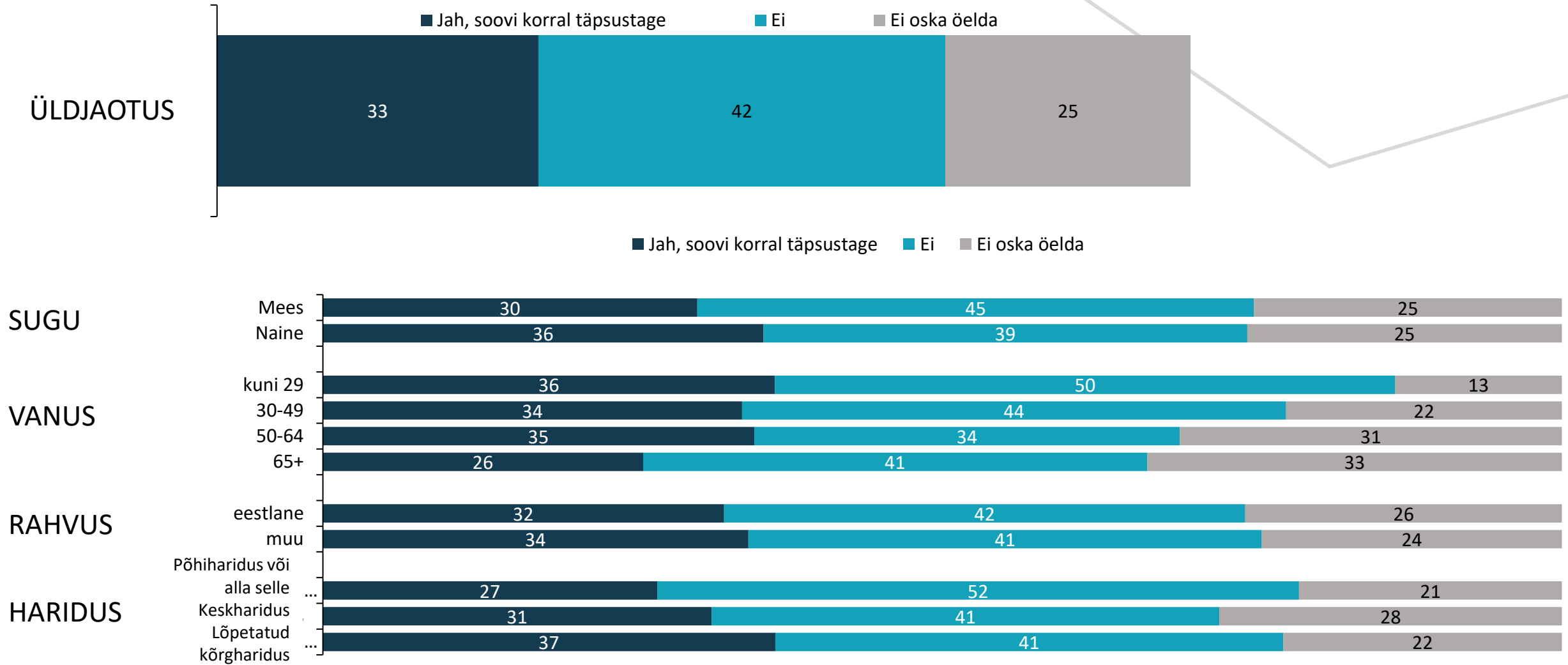
Vanuse, soo, rahvuse, hariduse lõikes

F11. Kui sageli kasutate uuesti plastkarpi, milles eelnevalt on olnud nt jäätis või margariin, pannes sinna kuuma toitu või soojendades toitu selles karbis?

Kõik vastajad, n=916

Kas ollakse kuulnud võimalikest terviseohtudest, mis tulevad ühekordseks kasutamiseks mõeldud plastpakendite korduvast kasutamisest (%)

F12. Kas olete kuulnud terviseohtudest, mis võivad tuleneda ühekordseks kasutamiseks mõeldud plastpakendite (nt veepudelid, jäätisekarbid) korduvast kasutamisest?

Kõik vastajad, n=916

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Põhjalik uuringu ülevaade on leitav [ministeeriumi toiduohutuse valdkonna uuringute rubriigist](#).